2006 YIL 19 DEKABR, SESHANBA

QISHLOQ HAYOTI

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№ 151 (7.144). Sotuvda erkin narxda

–Бугунги замон фермерини техникасиз тасаввур этиш қийин, – дейди Оҳангарон туманидаги "Абдулла Хол-Тожи" фермер хўжалиги раҳбари Тожихон Худойбердиева. – Давлатимиз раҳбарининг бевосита эътибори, ҳукуматимизнинг доимий кўмаги билан қишлоқ мулкдорларига бу борада ҳам қатор имтиёзлар берилган. Бу фермерга кўрсатилаётган ғамхўрлик демакдир. Бундан биз фермерлар мамнунмиз.
Ушбу фермер хўжалиги жорий йилда ташкил этилган бўлиб, ғалла ва сабзавот маҳсулотлари етиштирмоқда.
СУРАТДА: фермер Тожихон Худойбердиева.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

Куннинг муҳим воқеалари

- **Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитасида "Фуқаро муҳофазаси тўғрисида"ги қонуннинг Сирдарё вилоятидаги ижросига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.**
- **Парламентнинг юқори палатасида Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси томонидан "Қамоққа олишга санкция бериш ҳуқуқини судларга ўтказиш: халқаро тажриба ва миллий қонун ҳужжатлари" мавзуида давра суҳбати ўтказилди.**
- **Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Қонунчилик палатасида парламент фаолиятини ривожлантириш ва парламентлараро алоқаларни мустаҳкамлашнинг долзарб масалаларига бағишланган халқаро семинар бўлиб ўтди.**
- **Пойтахтимизда "Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми" жамғармаси ҳамда "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати ташаббуси билан ташкил этилган "Келажак овози-2006" республика иқтидорли ёшлар танловининг саралаш босқичи бошланди.**
- **Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ташаббуси билан Навоий вилоятининг Қизилтепа туманида бўлиб ўтган йиғилиш аграр масалаларга бағишланди.**
- **Республика Байналмилал маданият марказида "Ўзбекистон - умумий уйимиз" фестивали доирасида ўзбек-татар халқлари санъати кечаси бўлиб ўтди.**
- **Ўзбекистон Тасвирий санъат галереясида Бадиий академия, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги билан ҳамкорликда Ўзбекистон халқ рассоми Александр Волков таваллудининг 120 йиллигига бағишланган кўргазма ташкил этилди.**
- **Тошкент вилояти ҳокимлигида "Ижтимоий ҳимоя йили"га бағишланган "Қишлоқда турмуш маданияти: ижтимоий-гигиеник ва экологик жиҳатлар" мавзуида анжуман ташкил этилди.**

Мақсад – масъулиятни кучайтириб, юксалишга эришиш

«Ҳомийлар ва шифокорлар йили" ҳам якунланиб бормоқда. Табиийки, шу кунларда ҳар бир жамоа йил якунлари ҳақида ўйлайди, қандай ютуқларга эришилганию қандай камчиликларга йўл қўйганлигини сарҳисоб қилиб кўради. Хатоларни такрорламаслик, ютуқларни мустаҳкамлаш учун бу жуда муҳим, албатта. Сирасини айтганда, вилоятимиз деҳқонлари ёмон ишлашмади. Қишлоқ хўжалиги соҳасида ялпи маҳсулот салмоғи бирмунча ортди. Ғаллачиликдан гектар бошига 50,2 центнердан ҳосил олиниб, 9,3 миллиард сўм фойда олинди. Пиллачиликда ҳам сезиларли ютуқлар қўлга киритилди.

Кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоялашга алоҳида эътибор берилди. Президентимиз қарорига кўра, ҳомийлар томонидан серфарзанд оилаларга 2500 бошга яқин сигир олиб берилди, пировардида шахсий чорвачилик билан шуғулланаётган 43 мингдан зиёд фуқаро меҳнат дафтарчасига эга бўлди.

Саноатда, қурилишда, соғлиқни сақлаш, халқ таълими, маънавият жабҳаларида ҳам айтса арзигулик ишлар бор.

Аммо, тан олиш керак, бу ютуқлар яна ҳам кўпроқ бўлиши мумкин эди. Айниқса, иқтисодиётнинг етакчи тармоғи бўлган аграр соҳани ривожлантириш бўйича эришилган натижаларни қониқарли деб бўлмайди. Буни йил якунлари яққол кўрсатиб турибди. Масалан, вилоят бўйича мингдан зиёд фермер хўжалигида ча имкониятларни яратиб беришди. Йил бўйи бу туманлардан ҳомийлар ва ҳашарчиларнинг қадами узилмади. Афсуски, зиммасига вилоят пахтасининг қарийб 30 фоизи тўғри келадиган бу туманлар шарт-шароитлардан унумли фойдалана олишмади.

Президентимиз халқ депутатлари Фарғона вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида уқтирганларидек, "...масъул вазифага сайланган шахслар бошқаларга нисбатан ҳаётни чуқурроқ англаши, узоқни кўриши, фақат бир кунлик иш билан эмас, балки эртанги куннинг режа ва ташвишлари, муаммолари билан яшаши ва уларнинг ечими устида тинимсиз меҳнат қилиши шарт". Ана шундай сифатларга эга бўлмаган етакчиларнинг нўноқлиги боис, Чортоқ ва Янгиқўрғон туманларида аг-

шартнома режаси бажарилмагани боис, 13 минг тонна ғалла бой берилди. Ёки, дончиликда рентабеллик Наманган, Норин, Учқўрғон туманларида 42-43 фоизни ташкил этгани ҳолда, Косонсой ва Чортоқ туманларида 20-22 фоиздан ошгани йўқ. Бу туманларда шартнома режаси барбод бўлди.

Давлатимиз раҳбари халқ депутатлари Андижон вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессиясида алоҳида таъкидлаганидек, фермерлик ҳаракати қишлоқ ҳаёти равнақининг таянчи, турмуш фаровонлигининг асоси, эртанги тараққиёт пойдеворидир. Биз бу ҳақиқатни тўрт-беш йил илгари англаб етганимизда эди, деҳқончилик маданияти ва самарадорлик, хусусан, пахтачилик вилоятда бугунгидек оқсамаган бўлар эди. Буни биргина Норин тумани мисолида ҳам кўриш мумкин. Вилоятда биринчи бўлиб бу туманда ерлар юз фоиз қишлоқ мулкдорлари тасарруфига берилган эди. Ҳамиша рўйхатлар охирида юрадиган норинликлар энди пахта ва ғалла бўйича илғорлар сафидан ўрин олишди. Наманган туманидаги "Пахтаобод" ширкатида пахта тайёрлаш режаси узоқ йиллар ноябрь ойида ҳам 70 фоизга етиб-етмаган. Хўжалик фермерликка ўтгач, аҳвол тамоман ўзгарди. Бундай мисоллар жуда кўп.

Таъбир жоиз бўлса, жорий йилда сақланиб қолган ширкат хўжаликлари пахтачилик бўйича вилоятнинг оёғига кишан бўлди. Қаердаки, ер ўз муносиб эгасига берилмаган бўлса, ўша ерда оқсаш рўй берди, иш орқага кетиб, шартномавий режалар уддаланмай қолди.

Дейлик, Чуст тумани билан ер-сув шароити бир хил, табиий ва техник ресурслари нуқтаи назаридан катта имкониятларга эга бўлган Поп ва Мингбулоқ туманларида шундай ҳолат рўй берди.

Ваҳоланки, республика ҳукумати ҳам, вилоят раҳбарияти ҳам ушбу икки туман раҳбарлари талаб қилган бар-

рар ишлаб чиқариш суръати тушиб кетди. Янгиқўрғонда пахтадан 17,1 центнердан ҳосил олинганлигига, тумандаги ҳар уч фермердан бири шартнома режасини бажаролмаганига албатта раҳбарларнинг ишни тўғри ташкиллаштирмагани, зиммаларидаги юксак масъулиятни тўлиқ ҳис этмаганликлари сабаб бўлди.

Чортоқ туманида ўтган йили 5 та ширкатни тугатиш асоссиз равишда пайсалга солинди, ер-мулклар эгаларига кечикиб топширилди, натижада экин-тикин ишлари чўзилди. Кўп марта огоҳлантирилишига, тавсиялар берилганига

Таҳлил

қарамай, агротехника қоидалари бузилди, биоусул имкониятларидан тўлиқ фойдаланилмади. Оқибатда, режа оро йўлда қолди.

Йил таҳлиллари муваффақиятсизлигимизнинг сабаби сувсизлик эмаслигини кўрсатиб қўйди. Чунки лимитдаги 2 миллиард 257,2 миллион кубометр ўрнига 2 миллиард 280,2 миллион кубометр (101 фоиз) сув олдик. Оби ҳаётдан фойдаланиш коэффициенти вилоят бўйича 93 фоизни, Поп ва Мингбулоқ туманларида эса ундан ҳам паст даражани ташкил қилди.

Ҳосилни ҳимоялашда ҳам бир қатор камчиликларга йўл қўйганимиз аён бўлиб қолди. Хусусан, биолабораториялар маҳсулоти ҳар доим ҳам яхши натижа бермади.

Шу нуқтаи назардан, кузги-қишки юмушлар доирасида вилоятдаги барча биолабораторияларни тўлиқ таъмирлаб қўйдик. Шунингдек, фойдали ҳашаротларнинг оналик материалини янгилаш, улар учун тегишли миқдорда озуқа маҳсулотларини тайёрлаш ишлари давом этмоқда.

2007 йил ҳосилига тайёргарлик бўйича аниқ чора-тадбирлар белгилаб, шу кунгача 90 минг гектар майдонни кузги шудгорлашдан чиқардик. 74 минг 272 гектар ерга экилган ғалла тўлиқ ундириб олинди, ўғит солиб озиқлантирилди. Ҳар бир гектар экинзорга ўтган йилгидан икки баробар кўп – 10 тоннадан маҳаллий ўғит солишни режалаштирганмиз. Вилоятимизда маҳаллий ўғит жамғариш ойлиги ўзига хос ҳашар тусини олган. Жумладан, йирик вилоят ташкилотларидан 13 та меҳнат жамоаси 272,5 минг тонна "ҳосил хамиртуруши" тайёрлаш ташаббуси билан чиқди. Махсус штабнинг иш режасига кўра, ҳар 5 гектар ерга алоҳида "ҳосил ўраси" тайёрланди, ҳар бир пайкал бошига компост уюлмоқда. Кўкламгача вилоят бўйича 1 миллион 700 минг тонна маҳаллий ўғит жамғарилади, бу муҳим ишга етарлича ишчи кучи ва техника жалб этилган.

Вилоятда қарийб 50 фоиз майдонлар насос ёрдамида суғорилади. Шу кунларда барча агрегатлар, қувур тармоқлари созланмоқда. Ирригация-мелиорация шохобчаларини мавсумга тайёрлаш доимий диққат-эътиборимизда турибди. Бунга 105 та экскаватор жалб қилинган бўлиб, ҳар бир техникага биттадан ҳомий бириктирилган. Қишлоқ хўжалиги техникаларини таъмирлаш, сифатли уруғ тайёрлаш, минерал ўғит олиб келиш ишлари давом этмоқда.

Президентимизнинг яқинда эълон қилинган "2007 йилда қишлоқ хўжалиги корхоналарини фермер хўжаликларига айлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарорига биноан 32 ширкатда тугатиш комиссиялари низом асосида фаолият олиб бормоқда. Яқин кунларда танловлар ўтказилади. Аммо ҳамма гап бу танловларнинг адолатли бўлишида, қариндош-уруғчилик, таниш-билишчилик, манфаатпарастлик каби ғаразларни аралаштирмасликда. Ер ўзининг эгасига ҳалол йўл билан берилиши учун курашаяпмиз. Башарти, бу муҳим жараёнга нопокликлар аралашгудай бўлса, ундан келадиган оқибат бизга яхши маълум. Негаки, шундай қаллобликлар сабаб вужудга келган фермер хўжаликлари давлатга 4 миллиард сўмга яқин зарар етказишди. Шу кунларда бундай сохта мулкдорлар билан ер ижара шартномалари бекор қилинмоқда, қонун доирасида уларга нисбатан чоралар кўрилмоқда.

Олдимизда турган танловларни фақат адолат тамойиллари асосида ўтказиш учун барча имкониятларни ишга солаяпмиз.

Ижтимоий ҳимоя йили эшик қоқиб турган айни кунларда, наманганлик қишлоқ меҳнаткашлари эзгу мақсадларни кўзлаган ҳолда меҳнат қилмоқдалар. Ниятимиз битта: ҳар бир жабҳада масъулиятни кучайтириб, бу йилги хатоларни такрорламаслик, 2007 йилни муваффақиятлар йилига айлантириб, она-Ватанимизни, эл-юртимизни янги меҳнат зафарлари билан қувонтириш, давлатимиз мустақиллигини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшишдир.

Ғафур БАРНОЕВ,
Наманган вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари.

"Маданиятимиз илдизлари Ўзбекистоннинг тарихий сарчашмаларига бориб тақалади"

Туркия Миллий давлат кутубхонасида "Бизнинг маданиятимиз илдизлари Ўзбекистоннинг тарихий сарчашмаларига бориб тақалади" мавзуига бағишланган илмий конференция бўлиб ўтди. Унда Туркиянинг турли олий ўқув юртлари ва илмий марказларида фаолият кўрсатадиган шарқшунос олимлар, мамлакатда аккредитациядан ўтган дипломатия корпуси ва жамоатчилик вакиллари иштирок этди.

Ўзбекистоннинг жаҳон цивилизацияси ривожидаги тарихий мероси аҳамияти, унинг Осиё ва Европа давлатларига таъсири мавзуидаги маърузалар турк олимлари томонидан тадбир иштирокчилари эътиборига ҳавола этилди. Жумладан, Селчук университети профессорлари Камил Угурли ва Хусну Йилмас Ливатяли яқинда Ўзбекистонда минг йиллиги кенг нишонланган, дунё илм-фани ривожига бебаҳо ҳисса қўшган ҳамда буюк олим ва файласуфларнинг етишиб чиқишида муҳим ўрин тутган Хоразм Маъмун академияси мавзусига алоҳида эътибор қаратдилар. Ўзбекистон замини жаҳонга кўпдан кўп мутафаккирларни етиштириб бергани, улар орасида алгебра асосчиси Муҳаммад ибн Мусо ал-Хоразмий, астроном ва географ Аҳмад ал-Фарғоний, бутун мусулмон дунёсида машҳур бўлган Имом ал-Бухорий ва Имом ат-Термизий сингари дунёвий ва диний илмларнинг буюк алломалари бор эканлиги алоҳида таъкидланди.

Бугунги кунда Ўзбекистонда рўёбга чиқарилаётган ислоҳотларга тўхталар экан, Аҳмад Яссавий номли жамғарма вакили, профессор Н.Зайбек Ўзбекистон Президенти томонидан олиб борилаётган сиёсат мустақил дунёвий жамиятни ривожлантиришга қаратилганлигини таъкидлади.

- У ишонч билан одимлаётган респуб-

Эътироф

ликани кўзланган мақсад сари элтувчи асос бўлиб хизмат қилади, - деди турк олими.

Конференция доирасида Ўзбекистон Президенти И.А.Каримовнинг турк тилида нашр этилган "Ўзбек халқи ҳеч қачон ва ҳеч кимга қарам бўлмайди" асарининг тақдимоти бўлиб ўтди.

Ушбу асар ҳақида сўзлар экан, Марказий Осиё мамлакатлари бўйича "УСАК" Халқаро стратегик таҳлил маркази директорининг ўринбосари Меҳмет Эрол Ўзбекистон Президентининг мамлакатда ислоҳотларни ҳаётга тадбиқ этиш, жаҳоннинг у ёки бу минтақасида вазиятни беқарорлаштиришдан манфаатдор бўлган ташқи кучлар, улар замонавий таҳдид ва хавф-хатарларга қарши курашда иккиёқлама ёндошувлардан фойдаланишаётгани сингари масалалар юзасидан билдирган фикр-мулоҳазалари муҳим ва долзарб эканлигини алоҳида таъкидлади.

- Муайян кучлар томонидан айрим давлатларга нисбатан ҳеч қандай асоссиз, кўпинча, тўқиб-бичиб шиширилган салбий ахборотлар тарқатилаётирки, ўша мамлакатларда демократик ривожланиш ва ислоҳотларни рўёбга чиқариш юзасидан эришилган аҳамиятга молик ўзгаришлар инкор этилмоқда ёки булар ҳақида сукут сақланмоқда, - деди у.

Ўзбекистон Президенти ташаббуси билан илгари сурилган сиёсий партиялар ролини кучайтиришга йўналтирилган Конституциявий қонунлар лойиҳаларини шарҳлар экан, М.Эрол улар фуқаролар сиёсий ва ижтимоий фаоллиги ошганининг, давлат ҳокимияти органлари шакллантирилишида қатнашиш асносида халқ хоҳиш-иродаси ифода этилишининг муҳим кўрсаткичи ҳисобланишини таъкидлади.

Шунингдек, М.Эрол Ўзбекистон дунёвий давлат бўлгани ҳолда у ҳақли равишда динлараро ва конфессиялараро бағрикенгликнинг, ислом маданияти ҳамда фалсафасининг бунёд бўлиши ва ривожланиши марказларидан бири эканлигига эътибор қаратди.

- Ўзбекистон Конституцияси мамлакат ҳудудида яшайдиган барча конфессиялар вакиллари учун диний эътиқод эркинлигининг мустаҳкам ҳуқуқий кафолати ҳисобланади, - деб таъкидлади туркиялик мутахассис.

"Жаҳон" АА
Анқара

Танловда адолат устувор бўлсин

Юртимизда фермерчилик ҳаракатини ривожлантириш қишлоқ ҳаётини ўзгартиришда асосий ўрин тутмоқда.

Аслида, соҳада амалга оширилаётган ислоҳотлардан кўзланган мақсад ҳам шу. Ер ўз эгасини топса ва бундан мулкдор ҳам, халқ ҳам манфаатдор бўлса. Бунинг учун эса, албатта, ер ҳақиқий деҳқонга берилмоғи даркор.

Давлатимиз раҳбарининг 2005 йил 8 ноябрдаги 215-сонли ва 2006 йил 9 январдаги 255-сонли қарорлари ҳамда бошқа меъёрий ҳужжатларда фермер хўжаликларини ташкил этишда талабгорлар ўртасида очиқ, ошкора танловлар ўтказилиши, ғолибларни аниқлашда холислик ва ҳаққонийлик таъминланиши лозимлиги алоҳида қайд этилган эди.

Қарор ва ижро

Юқоридаги қонун ҳужжатларининг ижроси жараёнида истиқболсиз ширкат хўжаликлари негизида кўплаб фермер хўжаликлари ташкил этилди. Жойларда бу борада қўйилган талаблар асосида ерни ҳақиқий эгасига беришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Аммо гоҳ-гоҳида бу жараёнга нохолислик билан ёндошаётганлар ҳам учраб турибди.

Мисол учун, Тошкент вилояти Тошкент туманининг собиқ Охунбобоев номидаги ширкат хўжалиги ҳудудида яшовчи фуқаро Кўчқор Махаматов Вазирлар Маҳкамаси, Адлия вазирлиги ва яна турли идораларга ариза билан бир неча маротаба мурожаат этиб, қайта ташкил этиш комиссияси томонидан ширкат хўжалигининг мулки ҳисобланган иссиқхона объектларини сотишда таниш-билишчиликка йўл қўйилганини билдирган.

(Давоми 2-бетда)

Бурч

Профессионаллар – ўз касбининг усталари

Разведкачилар шартли душман жойлашиб олган ҳудуд ҳақида зудлик билан маълумот беришди. Штаб бошқармаси офицерлари олинган маълумотларни таҳлил қилишиб, харита ёрдамида ўша ҳудудни, унинг ўзига хосликларини ўрганишди.

Шартли душманни ўраб олиб, бартараф этиш офицер Тоҳир Азимов командирлигидаги аскарлар зиммасига юклатилди.

Шуни айтиб ўтиш лозимки, жанговар вазифа чўл шароитида амалга оширилади. Табиийки, бунда гуруҳдаги ҳар бир мутахассис ишончли ҳаракатланиши, душман пистирмаларига учраб қолмаслиги учун қандай чора-тадбирларни қўллаш лозимлигига эътибор берилади. Гуруҳ командирининг ўринбосари кичик сержант Жасур Қобилов ишонч билан масъулиятни ўз зиммасига олди. Ахир, у профессионал командир бўлмаган ҳолатларда етакчиликни, гуруҳ бошқарувини ўз зиммасига олиб, жанговар вазифаларни бажариб келган. Қолаверса, сержантлар тайёрлаш мактабида ҳам бу борада таҳсил олган.

Кичик командир ўз тажрибасидан келиб чиқиб, аввало, бир нарсага эътибор қаратди. Яъни, ҳар бир мутахассиснинг жанговар тартибдаги ўрнини белгилаб берди. Ким қайси позицияда туради, қандай маскировка қилади, барибари ўзаро келишиб олинди.

Ёнидаги сумкачасидан харитани олиб, белгиларга қарар экан, кичик сержант Қобилов шартли душман эгаллаб олган ҳудудга яқин қолганини ҳисоблаб чиқди.

(Давоми 2-бетда)

Ватан, сендан буюкроқ бахт йўқ

Ўзбекистон халқ шоири Охунжон Ҳакимов 1934 йилда Фарғона туманининг Лоғон қишлоғида туғилган. Кўп йиллар матбуот нашрларида ишлади. "Илҳом водийси", "Фарғона рубойиси", "Ватан қасидаси", "Лирика", "Достонлар", "Тафаккур боқий", "Ўшал кун келур", "Кўзларингнинг ўзи қора", "Қизлар хаёл сурсалар", "Муҳаббатни кўзлардан изланг", "Қўлларим кўксимда", "Маликалар сурати", "Дунё, дунё", "Баҳор экан-да" каби шеърий тўпламлар, "Баҳор ҳиди", "Бургут ҳамласи", "Умр достони" каби қиссалар муаллифи. Республика театрлари саҳналарида кўплаб комедиялари намойиш қилиб келиняпти.

– Илк шеърингиз ҳақида сўзлаб берсангиз.

– Мактабда, институтда ўқиган чоғларим тинимсиз шеърлар ёзганман. 1957 йили "Шарқ юлдузи" журналида Самиғ Абдуқаҳҳор "Оқ йўл" тилаб, туркум шеърларим эълон қилинди. Бу нуфузли журналда шоирларга илк бор "оқ йўл" берилиши эди. Жуда шов-шув бўлган. Озод Шарафиддинов "Адабиётга янги нафас билан" мақоласида ўша шеърлар ҳақида "интимроқ, лекин оригинал шеърият", деб фикр билдирган эди.

Бешинчи қаватда беш дақиқа суҳбат

– Ўша шеърларингиз Ғафур Ғулом назарига ҳам тушган экан-а?

– Ғафур Ғулом Фарғонага келганда вилоят газетаси таҳририятига ташриф буюрган. Мен шу газетада ишлардим. Шунда менга "Ўзинг кетмон сопидай бўлсанг ҳам ашуланг катта экан. Астойдил бўл, қўламни кенгроқ ол. Сенда интимлик кучли. Интимлик ширин нарса, лекин унутмагинки, ҳаётнинг аччиқлари ҳам кўп", деганди. Сўнг Миртемир, Шуҳрат, Собир Абдулла, Туроб Тўла, Мақсуд Қориев каби таниқли ижодкорлар ҳам илиқ фикрлар айтишган. Албатта, булар менга чексиз илҳом бағишларди.

(Давоми 4-бетда)

УзРТСБ Биржевые котировки сум/кг	БЕНЗИН (80)	БЕНЗИН (91)	ДИЗ.ТОПЛИВО	МАЗУТ	СЖ.ГАЗ	МАСЛО ХЛОПК.	САХАР	КОМ.КОРМ
	750,7 ▲ + 0,3	843,7 ▲ + 8,7	592,5 ▼ - 4,0	145,4 ▲ + 42,9	614,0 ▲ + 28,8	947,7 ▼ - 11,0	928,4 ▼ - 43,7	127,0 ▼ - 5,9

Фаластинда вазият қалтис

Фаластин мухториятининг ХАМАС ва ФАТХ ҳаракати ўртасида юзага келган қарама-қаршиликлар жиддий тус олмоқда.

Ғазо минтақасидаги транспорт ва қишлоқ хўжалиги вазирлиги бинолари ФАТХ кучлари томонидан эгаллаб олинган. Бу акцияни ХАМАСчилар ҳарбий тўнтариш, деб аташган ва мухторият раҳбари Маҳмуд Аббос қароргоҳини миномётдан ўққа тутишган. Мухториятда бундай қалтис вазият бош вазир Исмоил Ҳониянинг автокарвонига номаълум шахслар томонидан қуролли ҳужум уюштирилганидан сўнг авж олиб кетган. ХАМАС аъзолари бу воқеаларда ФАТХчиларнинг қўли бор, деган тўхтамга келишган. Якшанба куни икки гуруҳ ўртасида ўт очишларни тўхтатиш тўғрисида битим имзоланган бўлса-да, ўзаро тўқнашув давом этмоқда.

Янги бош котиб қасамёди

БМТнинг янги бош котиби Пан Ги Мун ташкилотнинг Нью-Йоркдаги қароргоҳида қасамёд қабул қилди.

Янги бош котиб қасамёд қилар экан, ташкилотни ислоҳ этиш ва дунёда тинчликни барқарорлаштириш учун курашда бор имкониятини ишга солишга ваъда берди. Жанубий Кореянинг собиқ ташқи ишлар вазири, БМТнинг саккизинчи бош котиби Пан Ги Мун ўз вазифасини 2007 йил 1 январдан бошлаб бажаришга киришади.

Қизил Хоч ходимлари гаровда

Ироқ маркази Бағдодда номаълум шахслар Қизил Хоч халқаро ташкилотининг ўнлаб ходимларини ўғирлаб кетишди.

Хабарларга кўра, ҳарбийлар кийимида бўлган қуролли кишилар Бағдоддаги ташкилот биносига бостириб кирган ва эркак ходимларни гаровга олган. Гаровга олинганлар 5 та юк машинасида номаълум томонга олиб кетилган. Ҳозирча жиноятчилар қайси гуруҳ аъзолари эканлиги номаълум. Айрим тахминларга кўра, жангарилар бу жиноятлари билан Буюк Британия бош вазири Тони Блэрнинг Ироққа ташриф буюришига қарши эканликларини исботлашмоқчи бўлишган.

Яна музокарага киришилди

Бир йиллик танаффусдан сўнг Хитойда Шимолий Корея ядровий муаммолари борасидаги музокара ўз ишини бошлади.

Бу галги олти томонлама музокараларда ҳам Шимолий Корея аввалги талабларида қолишини маълум қилган. Пхеньян вакили АҚШ Шимолий Кореяга нисбатан "душманларча" муносабатига чек қўймаса ёки ўтган йили Вашингтон томонидан ушбу давлатга жорий этилган иқтисодий санкциялар бекор қилинмаса, ядровий қуролдан воз кечиш ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмаслигини таъкидлаб ўтди. Олти давлат иштирокидаги бу музокаралар бундан 13 ой аввал Пхеньян ўз талаблари бажарилмаётганини рўкач қилиши оқибатида тўхтаб қолган эди.

Вазирнинг огоҳлантириши

Исроил инфраструктура вазири ҳукуматни мамлакатда кутилмаганда юзага келиши мумкин бўлган хатардан огоҳ этмоқда.

Вазир Бинямин Бен Элиэзер сўзларига кўра, Исроилдаги аксарият бинолар талабга жавоб бермай қўйган. Кўпгина иморатлар 1980 йилгача қурилган бўлиб, ўртача балли ер силкиниши оқибатида тўкилиб тушиши мумкин.

–Айрим ҳудудларда вазият шу қадар хавфлики, арзимаган зилзила ҳам минглаб одамларни ҳаётдан олиб кетиши муқаррар, – дейди Бен Элиэзер. – Вазирлик мамлакатда қайта қуриш лойиҳаси учун 5 миллиард шекел сўрамоқда. Аммо молия вазири маблағ ажратишга қарши чиқмоқда.

Ипсвичдаги қотиллик

Буюк Британиянинг Суффолк графлиги Ипсвич шаҳри аҳолиси яна битта қотилликдан даҳшатга тушди.

Мана, икки ҳафтадирки, графликда ҳаловат йўқ. Шахси маълум бўлмаган маньяк қотил 10 кун мобайнида 5 га яқин фоҳиша аёлларни (улардан бири ҳомиладор бўлган) ўлдириб кетган. Унинг изига минглаб полициячилар ва махсус бўлинмалар тушса-да, қотил ҳақида бирор-бир аниқ маълумот топилмаган. Ўтган куни Ипсвичда истиқомат қилган, бир вақтлар фоҳиша бўлган ёш жувон шаҳар четида ўлик ҳолда топилган. Аниқланишича, маньяк-қотилнинг қурбонларига айланган аёлларнинг барчаси гиёҳванд моддаси истеъмол қилиб келган.

INTERNET хабарлари асосида
Ш.САНАЕВ тайёрлади.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 2006 йил 19 декабрдан бошлаб валюта операциялари бўйича бухгалтерия ҳисоби, статистик ва бошқа ҳисоботларни юритиш, шунингдек, божхона ва бошқа мажбурий тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:

1 Австралия доллари	968,32	1 Польша злотийси	428,44
1 Англия фунт стерлинги	2421,92	1 СДР	1861,63
1 Дания кронаси	217,80	1 Туркия лираси	869,24
1 БАА дирҳами	337,50	1 Швейцария франки	1015,92
1 АҚШ доллари	1239,53	1 ЕВРО	1622,67
1 Миср фунти	217,06	10 Жанубий Корея вони	13,44
1 Исландия кронаси	18,06	10 Япония иенаси	104,99
1 Канада доллари	1071,15	1 Россия рубли	47,08
1 Хитой юани	158,43	1 Украина гривнаси	245,45
1 Малайзия ринггити	348,92		

*** Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.**

Танловда адолат устувор бўлсин

(Боши 1-бетда)

Ушбу ариза ўрганилганда, ширкат хўжалигида жойлашган етти гектар иссиқхона юзасидан ўтказилган кимошди савдосида Фуқаролик кодекси ва Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 5 январдаги 8-сонли қарори билан тасдиқланган "Қишлоқ хўжалиги корхоналарини фермер хўжаликларига айлантиришда активлар ва пассивларни тақсимлаш тартиби" талаблари қўпол равишда бузилганлиги аниқланди.

Айтиш жоизки, бозор тамойилига асосланган бундай савдолар очиқ, ошкора ва ҳаққоний ўтказилиши шарт. Аммо, буни ташкил этаётган айрим комиссияларнинг бу қатъий талабдан бўйин товлашга ҳаракат қилаётгани уларнинг нохолислигидан дарак бериб, бунинг замирида уларнинг шахсий манфаати ётганини англаш қийин эмас. Бўлмаса, кимошди савдоси ҳақида газетага эълон бериладию унда савдонинг ўтказилиш вақти, жойи ва шакли, савдога қайси иссиқхона қўйилаётгани, уни ўтказиш тартиби, бошланғич нархи ҳамда унда қатнашишни қандай расмийлаштириш ҳақидаги маълумотлар "унутиб қолдириладими?!"

Ваҳоланки, Фуқаролик кодексининг 380-моддасига кўра, аукцион ташкилотчиси ким ошди савдоси ўтказилиши тўғрисида камида ўттиз кун олдин эълон бериши керак. Унда юқорида қайд этилган ҳолатлар тўлиқ акс этиши лозим. Кўриниб турибдики, махсус комиссия қонунчиликдаги бу меъёрни қўпол равишда бузиб, аукционда қатнашиш ниятида бўлган фуқароларнинг ҳуқуқлари чекланган. Оқибатда, кўпчилик фуқаролар унда қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум этилган.

Ушбу ҳолат юзасидан ўтказилган суриштирув пайтида комиссия аъзолари ширкат идорасига ҳам эълон осиб қўйилгани билан ўзларини оқламоқчи бўлишди. Аммо унда ҳам зарур маълумотлар қасддан аниқ акс эттирилмагани маълум бўлди. Бундан кўзланган мақсад, савдога камроқ одамни жалб қилиб, объектни арзонгаров "тегишли" фуқарога сотиш бўлган. Акс ҳолда, қайта ташкил этилаётган ширкат хўжалигининг мулки ҳисобланган иссиқхона кимошди савдосида кўпроқ талабгор иштирок этиб, мулк юқорироқ нархларда сотилиши турган гап эди.

Бироқ комиссия масъуллари бунга йўл қўймаслик мақсадида "зарур" чораларни кўриб, кимошди савдосида қатнашиш учун олдиндан тўланадиган гаров пулини олиб келган Қ.Махаматовга закалат пули миқдори ҳали аниқ бўлмаганлигини айтиб, икки кундан кейин келишини таъкидлайди. Ҳолбуки, аукционда ғолиб чиққан А.Жалилов бундан беш кун олдин тўловни амалга оширган эди. Қ.Маҳаматов эса ким ошди савдоси ўтказиладиган куни 14 миллион сўм гаров пулини тўлаган бўлса ҳам, негадир ким ошди савдосида қатнашиш учун рухсат ололмаган.

Ушбу ҳолатлар махсус комиссия томонидан аукционни ташкил этишда қонун ҳужжатлари талаблари қўпол равишда бузилганлигини, натижада фуқароларнинг ҳуқуқлари поймол этилганлигини кўрсатади.

Жабрдийданинг аризасини ўрганиш натижалари бўйича тўпланган ҳужжатлар қонуний чора кўриш учун Тошкент вилояти прокуратурасига юборилди.

Бундан ташқари, аукцион натижаларини бекор қилиш ва аукционда қатнашиш ҳуқуқи чекланган фуқароларнинг ҳуқуқларини тиклаш сўралган тақдимнома Тошкент вилояти ва туман ҳокимликларига киритилди. Лекин Адлия идорасининг ушбу қонуний тақдимномаси ижроси юқоридаги идораларнинг мутасаддилари томонидан пайсалга солинганлиги сабабли шу масала юзасидан фуқаролик ишлари бўйича Зангиота туманлараро судига даъво аризаси киритилди. Суднинг қарорига кўра, аукцион натижалари бекор қилиниб, талабгор Қ.Махаматовга етказилган маънавий зарар айбдорлардан ундирилиши белгиланди.

Шунингдек, Тошкент туманидаги "Ҳасанбой" ширкат хўжалигининг 44-лойиҳаси бўйича ўтказилган танловда ҳам адолатсизликка йўл қўйилган.

Лойиҳа учун бир неча фуқаро талабгор сифатида ариза берган бўлсада, улар ҳужжат топширмади, деган баҳонада танлов ўтказилмаган. Ваҳоланки, ариза берган фуқаролар тегишли ҳужжатларни комиссияга тақдим этишган. Улар ўртасида танловда қатнашиш учун талабгорларни танлаш жараёни ўтказилиб, баллар қўйилган. Лекин юқоридаги баҳонада комиссия умуман бошқа ширкат хўжалигида яшовчи, ўша хўжаликда ҳам ўтказилган танловда ғолиб бўлган фуқаро А.Абдусаттаровдан мазкур лойиҳага ариза олиб, уни танловда қатнашишга қўйган ва ноқонуний равишда ғолиб, деб топган. Амалдаги қонунчилик бўйича эса қайта ташкил этилаётган ширкат хўжалигининг битта лойиҳасига иккита талабгор фақатгина ариза беришининг ўзи кифоя. Агар иккитагина ариза тушса ҳам талабгорлар ўртасида танлов ўтказишга йўл қўйилади. Юқоридаги лойиҳага эса оз эмас, кўп эмас, тўрт нафар талабгорлардан ариза тушган. Комиссия қайси "қонуний" асосларга кўра ўзи ўтказишни бошлаган танлов натижаларини бекор қилиб, бу ширкатга умуман алоқаси бўлмаган, унда ишламаган одамни танловда қатнаштиргани одамни лол қолдиради.

Шу сабабли адлия идорасининг даъво аризасига асосан ушбу лойиҳа бўйича ўтказилган танлов натижалари суднинг ҳал қилув қарори билан бекор қилинди.

Қайта ташкил этиш комиссиясининг айрим масъул ходимлари йўл қўйган "таниш-билишчилик" оқибатида юқоридаги лойиҳалар бўйича ер қарийб бир йил вақт ўтган бўлишига қарамай, ўзининг ҳақиқий эгасини топмай турибди.

Хулоса ўрнида айтиш кераки, ўтган жараёнда йўл қўйилган бундай хато ва камчиликлар юз бермаганида соҳада эришилаётган ютуқлар яна юқорироқ бўлиши мумкин эди. Шуни ҳисобга олиб, келгусида бундай ҳолатларга йўл қўймасликни бугундан ўйлаш даркор. Чунки, айни кунларда, қолган қишлоқ хўжалик корхоналарини фермер хўжаликларига айлантириш ишлари бошлаб юборилди. Уни уюшқоқлик ва адолат асосида ўтказиш эса келажакдаги ютуқларимизнинг пойдевори бўлмоғи тайин.

Руслан МУҲАММАДИЕВ,
Адлия вазирлиги бўлим бошлиғи.

Қашқадарё томонларда

Марказлашган устахона

Қамаши туманидаги "Мовароуннаҳр-Чим" муқобил машина-трактор паркида қишлоқ хўжалиги техникаларини марказлашган ҳолда таъмирлаш устахонаси очилди.

Мазкур устахонада эндиликда "Фарғона", Гагарин, "Оқробот" Н.Муҳаммадиев номли, Тўқбой ва бошқа мавзелардаги ММТП ихтиёридаги экиш сеялкалари, культиватор ҳамда турли эҳтиёт қисмлар таъмирланиб, мавсумга шай ҳолга келтирилади.

– Қишлоқ хўжалик техникаларининг марказлашган ҳолда таъмирланиши фермер учун қулай имкониятлар яратади, - дейди "Мовароуннаҳр-Чим" ММТП раиси Бахтиёр Тўраев. – Чунки бу ерда таъмирлаш сифатига алоҳида эътибор берилади. Темирчилик, токерлик, пайвандлаш ва бошқа цехлар ишлаб турибди.

Ҳозир 50 дан ортиқ экиш сеялкаси ва 100 та культиваторни таъмирлаш ишлари бошлаб юборилди.

Кўргазмали семинар

Касби туманида қишлоқ хўжалигида кузги-қишки дала юмушлари агротехникаси, ерларни шудгорлаш сифати, экишга тайёрлаш ва бошқа шу каби долзарб масалаларга бағишланган кўргазмали семинар бўлиб ўтди.

Унда тажрибали мутахассислар қишки тадбирларни амалга оширишда бажарилиши лозим бўлган муҳим агротехника тадбирлари ҳақида сўз юритдилар. Тумандаги илғор фермер хўжаликлари тажрибаларини ўрганилди, ўзаро фикр алмашилди.

Иш билганга...

Миришкор тумани марказий шифохонаси жамоаси шифохона ҳудудидаги мевали ва манзарали дарахтлар остидаги 2 гектар ерга бу йил пиёз экиб, 10 тонна ҳосил олишганди.

Шифокорлар унинг даромади ҳисобидан шифохонанинг 6 та бўлимига рангли телевизор ва гилам олишди. Шунингдек 1,5 тонна карам ҳосили маблағига бир қатор тадбирлар ўтказилди. Жамоа аҳли Бухоро шаҳрига саёҳатга бориб келишди.

– Эндиликда бу тажриба кенг миқёсда давом эттирилмоқда, - дейди шифохона бош врачи ўринбосари Толиб Хўжаев. – Ҳозир ҳудуддаги дов-дарахтлар тагида пиёз ва карам ниҳоллари барқ уриб ривожланмоқда.

Фахриддин БОЗОРОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Муносабат

Кексалари қадрланган юрт

Ҳурматли Юртбошимиз Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 14 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида 2007 йилни "Ижтимоий ҳимоя йили" деб эълон қилиб, ушбу йил мазмун-моҳиятидан келиб чиққан ҳолда ёрдамга муҳтож оилалар ва одамларнинг барчасига қўлимиздан келганча ғамхўрлик қилишимиз зарурлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Аждодлар анъанаси юксак қадрланган мамлакатимизда мушфиқ инсонларга доимо эътибор бериб келинган. Бунга ҳозирги кунда юзлаб етим ва ногирон болаларни, кексайганда ёлғиз қолган қарияларни ўз бағрига олган, уларга бошпана бўлган меҳрибонлик ва ёлғиз кексалар уйларини мисол қилиб келтириш мумкин. Шулар қаторида Республикамизда ўттиз йилдан зиёдроқ вақт давомида фаолият юритиб келаётган Тошкентдаги Уруш ва меҳнат фахрийлари пансионатида ҳам ҳозирда Иккинчи Жаҳон уруши қатнашчилари, афғон урушида хизмат қилганлар ҳамда Чернобил фожиаси иштирокчиларидан иборат 200 нафарга яқин меҳрга ташна инсонлар истиқомат қилиб келишади. Бу ерда уларнинг ўксик қалбига имкон қадар тасалли берилади, моддий ва маънавий ёрдам кўрсатилади.

– Пансионатимизда республикамизнинг турли шаҳар ва вилоятларидан келган ёлғиз қария отахон-онахонларимиз истиқомат қилишади,-дейди пансионат директори Анвар Каримов.

- Бу ерда уларга барча шарт-шароитлар яратилган. Кийим-кечак, озиқ-овқат, дори-дармон учун ҳукуматимиз томонидан ҳар йили катта маблағ ажратилади. "Ҳомийлар ва шифокорлар йили"да ушбу даргоҳни таъмирлаш учун ҳомий ташкилотлар томонидан 150 миллион сўм миқдорида беғараз ёрдам кўрсатилди.

Бу даргоҳда яшовчиларнинг турмуш тарзи, ҳол-аҳволи билан яқиндан танишиб, пансионат директори сўзларини тинглар эканмиз, ёлғиз қарияларнинг еб-ичишидан, ётиб-туришидан бирор камкўст кўрмадик. Бу ердаги айрим кексаларнинг фарзандлари ҳам бор. Аммо уларнинг ота-оналари ўз жигаргўшаларидан олмаган меҳр-мурувватни шу ерда кўрмоқдалар.

Улар ҳар доим ҳукуматимизнинг ижтимоий муҳофазасида. Президентимиз ўз маърузаларида таъкидлаганларидек, ён-атрофимизда ёрдамга эҳтиёж сезиб яшайдиган ёлғиз кексалар ва ногиронларга ҳамдард бўлиб, уларга зарур кўмак ва маънавий мадад бериш масаласи кун тартибидан асосий ўрин эгаллаши керак. Зеро, кексаларини қадрлаган юртнинг эртаси нурли бўлади.

О.РУСТАМОВА

Ибрат

Ярмаркада паррандачилик маҳсулотлари

Бухоро шаҳридаги деҳқон бозорларида паррандачилик маҳсулотлари ярмаркаси ўтказиш анъана тусини олди.

Бозордаги талаб ва эҳтиёжни ўрганган вилоят ҳокимлиги паррандачилик ривожини таъминлаш, соҳа илғорлари тажрибасини оммалаштириш мақсадида ҳафтанинг шанба ва якшанба кунлари паррандачилик маҳсулотлари ёйма савдосини ташкил этиш бўйича тадбирлар ишлаб чиқди.

Ярмаркада "Бухоропарранда", "Бухоронасллипарранда" ҳиссадорлик жамиятлари, "Ғиждувонпарранда", "Наврўз" масъулияти чекланган жамиятлари, қатор фермер хўжаликлари қатнашиб, ўз маҳсулотларини харидорларга нисбатан арзон баҳода таклиф қилаяптилар. "Сомоний" ҳамда "Дилкушо" деҳқон бозорларида улар учун зарур шарт-шароитлар яратиб берилган.

–Ярмарканинг дастлабки кунида 35 минг 800 дона тухум, 318 килограмм парранда гўшти сотдик, – дейди "Бухоропарранда" ҳиссадорлик жамияти сотувчиси Равшан Саъдуллаев. – Аҳоли бажонидил харид қилаяпти.

Бундан ташқари, мазкур ҳиссадорлик жамияти учта деҳқон бозоридаги савдо шохобчалари орқали кунига 12 минг донадан ошириб тухум сотаяпти.

–Шуниси яхши бўлди, ярмаркага келсак, сотувда парҳез гўшт ва тухумдан ташқари тирик паррандалар ҳам бор,– дейди харидор Неъмат Ғаниев. – Ҳовлимда товуқ боқиш ниятида эдим. Йигирмата жўжа сотиб олдим. Нархи атиги 300 сўмдан. Парранда учун омухта ем сотадиган дўконлар ҳам очилса дуруст бўлар эди...

Парранда маҳсулотлари ярмаркаси Янги йил байрамидан кейин ҳам давом этиши кўзда тутилган.

Истам ИБРОҲИМОВ
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири

Хабарлар

Сара уруғ – мўл ҳосил гарови

Пахтакор туманидаги "Элита" уруғлик чигит ишлаб чиқариш корхонасида 2007 йил пахта ҳосили учун уруғлик чигитни зараркунанда ҳамда касалликлардан сақлаш масалаларига бағишланган минтақавий кўргазмали анжуман бўлиб ўтди.

Унда Тошкент, Сирдарё, Жиззах вилоятларининг пахтачилик, уруғлик чигит тайёрлашга масъул мутахассислари, фермерлар, селекционер олимлар иштирок этишди.

Семинарнинг айнан шу ерда ўтказилиши боиси корхона Испаниядан келтирилган замонавий ускуналар билан қайта жиҳозланиб, кўпгина қулайликларга эга бўлганлигидир. Эндиликда уруғлик кислота билан эмас, балки механик усулда туксизлантирилади. Натижада, харажат кескин камайиб, чигит мутлақо зарарланмайди. Корхонада 2007 йил ҳосили учун 6 минг тонна юқори сифатли уруғлик чигит тайёрлаш режалаштирилган.

Минтақавий семинарда ҳозирда экилаётган ғўза навлари, уларни ҳимояловчи ва қувватлантирувчи кимёвий воситалар, уруғлик тайёрлаш технологияси, мавжуд муаммолар ва уларни ҳал этиш йўллари хусусида сўз борди. Иштирокчилар томонидан айрим ҳудудларда уруғлар аралашиб кетиши, нав хусусиятларининг йўқолиши, баъзи кимёвий воситаларнинг етарли даражада самара бермаётганлиги алоҳида таъкидланди. Кимёвий дори воситалари тайёрлаш ва ишлаб чиқариш корхоналарининг вакиллари ўз маҳсулотлари ҳақида маълумот беришди. Тадбир сўнгида ғўза уруғчилигини ривожлантириш юзасидан аниқ вазифалар белгилаб олинди.

Толибжон ЭРГАШЕВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Ислоҳотлар самараси

Куни кеча Ўзбекистон Қуролли Кучлари ташкил топганлигининг ўн беш йиллиги муносабати билан Марказий офицерлар саройида "Миллий армиямиз - мустақиллигимизнинг, тинч ва осойишта ҳаётимизнинг мустаҳкам кафолатидир" мавзусида семинар уюштирилди.

- Ислоҳотлар самараси чақирув жараёнида ҳам яққол намоён бўлмоқда,-дейди Тошкент вилоят мудофаа бошқармаси чақирув бўлими бошлиғи ўринбосари, майор Абдураим Абдуллаев. – Жумладан, чақирув пайтида йигитларимизнинг жисмоний, ижтимоий аҳволидан ташқари, интеллектуал салоҳияти, руҳий тайёргарлиги, билим даражаси жиддий синовлардан ўтказилаётир. Бу ҳам армиямизни ҳар томонлама бақувват аскарлар билан таъминлашда муҳим омил бўлиб хизмат қилмоқда. Аслида мустақиллигимизнинг дастлабки йиллариданоқ, бу борадаги ишлар сифатли, ихчам ва профессионал армияни рўёбга чиқаришга эришишга қаратилганди. Ҳозирда эса ана шу аниқ мақсадли тадбирларнинг ижобий натижасини кўриб турибмиз.

Республика Мудофаа вазирлиги, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати, "Нуроний", "Маҳалла" жамғармалари томонидан ташкиллаштирилган ушбу тадбирда иштирокчилар Мудофаага кўмаклашувчи "Ватанпарвар" ташкилоти техника мактабларининг ижодий ишлари намуналари, техника воситалари кўргазмасини томоша қилдилар.

Дилшод УЛУҒМУРОДОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Профессионаллар – ўз касбининг усталари

(Боши 1-бетда)

Ёш, тажрибали командир вазиятни тўғри баҳолаган ҳолда дарҳол кузатув пости ташкил этишга буйруқ берди. Кузатув постида дастлаб снайпер – шартнома бўйича хизмат кичик сержанти Моҳиддин Камолов ўз маррасини эгаллади. 2005 йилда Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округи сержантлар тайёрлаш мактабини тугаллаган Моҳиддин профессионал мерганлик илмининг усталаридандир. Бокс бўйича мамлакатимиз чемпионатида иккинчи ўринни олиб, спорт усталигига номзод ҳам бўлган. Командирдан буйруқ олар экан, мерган шартли душманнинг олдинги сафда ҳаракатланаётган йўлбошчиси, командири, сапёр, алоқачи, автоматчиларини нишонга ола бошлади. Нишонларгача оралиқ масофа минг метрча келади. Моҳирлик билан тепкини босди. Жанговар вазифа аъло даражада уддаланди.

Навбатдаги ўт очиш позициясини пулемётчи, шартнома бўйича хизмат кичик сержанти Хайрулло Боқиев эгаллади. 2005 йилда сержантлар тайёрлаш мактабини тугаллаган ўғлон машқларда янада тобланди, соҳаси бўйича илғор тажрибаларни пухта ўрганди. Бугун у жамоанинг етук мутахассисларидан. Командир бу посбонга шартли душманнинг асосий кучларини яксон этишдек масъулиятли вазифани юклади. Бухоролик шунқор нишонларга қарата бехато отди. Гуруҳнинг олға ҳаракатланишига муҳим замин яратди.

Шартли душман жойлашиб олган ҳудудга бораверишдаги йўл теварагига миналар кўмиб ташланган экан. Табиийки, бу ўринда профессионал – сапёрнинг аниқ ҳатти-ҳаракати лозим. Гуруҳдаги шартнома бўйича хизмат кичик сержанти Ўткир Бобоев бу вазифани бажарар экан, аввало, кузатув ишларини олиб борди. Сўнгра йўлни миналардан тозалашга, зарарсизлантиришга киришди. Табиийки, у жанговар вазифани бажараётганда душман ўқ ёғдириши мумкин. Шунинг учун уни пулемётчи кичик сержант Ўткир Қодиров ҳимоя қилиб турди. Ўқув машғулоти ва йиғинларда тажриба, малака орттиргани сапёрга қўл келди. Сафдошларининг тақдири, олдинга ҳаракатланиши қайсидир маънода ўзига боғлиқ эканини сезган Бобоев миналарни зарарсизлантирди. Хуллас, ҳушёр, сергак ва профессионал посбонларимиз душман қўйган дастлабки тузоқни бартараф этишди.

Ҳикоя қилганимиз қишки ўқув мавсуми олдидан ўтказилган дала-ўқув машғулотидан бир лавҳа эди. Уни кузатар эканмиз, она-юрт посбонларининг кундан-кунга жанговар маҳоратлари, кўникмалари ортиб бораётганини ҳис қилдик. Эътибор берган бўлсангиз, машқда ҳаракатланганларнинг аксарияти ислоҳотларимиз меваси бўлган сержантлар тайёрлаш мактабларини тугатишган.

Бугунги кунда сержантлар тайёрлаш мактабларидаги ўқув тарбиявий ишларни тубдан яхшилаш, уларни замонавий техника ва жиҳозлар, ўқув қўлланмалари ҳамда таълим технологиялари билан таъминлашга устувор бир аҳамият берилмоқдаки, бу ўз самарасини бермоқда. Сержантлар тайёрлашга бўлган бундайин юксак эътибор ҳарбийликни шараф, фахр, деб билгувчи профессионалларни кашф этмоқда.

Алижон САФАРОВ,
майор.

МУКА выс.сорт 306,8 ▼ - 6,2 | МУКА 1 сорт 223,0 ▼ - 0,2 | МУКА 2 сорт 208,4 ▲ + 3,4 | ПОЛИЭТИЛЕН I-0754 850,0 ▼ - 11,7 | ПОЛИЭТИЛЕН I-0760 1042,1 ▼ - 20,1 | ПОЛИЭТИЛЕН I-1561 1210,6 ▲ + 120,3 | КАРБАМИД 212,2 ▼ - 1,2

Якунланаётган йилда 9 минг гектар майдонга уруғ қадаб, 23421 тонна юқори навли пахта етиштирган Боғот тумани деҳқонлари эришган ютуқларда "Тошсоқа" ирригация тизими жамоасининг ҳам ҳиссаси бор. Негаки, ерларнинг шўрланиш даражаси ортиб бораётган бугунги шароитда тупроқнинг мелиоратив ҳолатини яхшиламай, ҳосилни дўндириш амри маҳол. Бошқарма ишчи-хизматчилари айнан шу масалада деҳқонлар оғирини енгил қилиб келмоқдалар.

Қиш бекорчилик фаслимас

– Бугунги деҳқон бундан 5-10 йил олдинги дала меҳнатчисидан тамоман бошқача фикрлайди, - дейди бошқарма бошлиғининг сувдан фойдаланиш бўйича ўринбосари Камолиддин Абдуллаев. – Улар ҳосилнинг мўл бўлишида яхоб сувининг аҳамиятини жуда яхши тушунишади. Шу туфайли, сувнинг томчисидан-да унумли фойдаланишга ҳаракат қилади. Биз туман бўйича 11 та СФУлар орқали 1536 та иккиламчи сувдан фойдаланувчиларга хизмат кўрсатамиз. Уларнинг 90 фоизи фермерлар.

Мавсум

"Тошсоқа" ирригация тизими ходимларининг айтишларича, хўжаликлараро суғориш тармоқларини тозалаш режаси 32 километр қилиб белгиланган экан. Ҳозиргача жами 60 километрдан зиёд каналлар тозаланган, ички каналларнинг 361 километрдан зиёди барвақт тахт қилиб қўйилган. Бу, албатта, ер эгаларининг келгуси йил ҳосилига пухта замин яратаётганликларидан дарак беради.

Шўр ювиш тадбирини кечиктирмасдан ўтказиш мақсадида Амударё, "Тошсоқа" ҳамда Р-5 каналларига сув чиқариш қуввати юқори бўлган 5 та насос ўрнатилиб, уларнинг узлуксиз ишлашлари таъминланмоқда. Шу боис, туманда шўр ювишга тахт қилинган 5820 гектар майдоннинг салкам 2 минг гектарида биринчи шўр ювиш сифатли адо этилди.

Шунингдек, зовурларнинг 60 километр қисмида тозалаш ишлари олиб борилди. Бу режалаштирилганидан икки баравардан ҳам зиёд. Яна 14,4 километрлик зовурларда қазув ишлари ўтказилади. Кўрилаётган бундай кенг кўламли тадбирлар натижасида 1852 гектар майдоннинг мелиоратив ҳолати яхшиланиши кўзланмоқда.

"Тошсоқа" ирригация тизими бошқармаси жамоаси ер эгаларига кўрсатилаётган хизматлар тури ва кўламини ошириш мақсадида яқинда Хитой мамлакатида ишлаб чиқарилган янги русумдаги 4 та замонавий экскаватор ва бир неча бульдозер сотиб олди. Бу қишлоқ хўжалигидаги тадбирларни кўнгилдагидек сифатли бажаришга, деҳқонлар оғирини енгил этишга хизмат қилажак.

Холмурод ҚУРБОНОВ,
«Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Ҳамкормиз, мададкормиз

Дунё амалиётида ҳосил суғуртаси қишлоқ хўжалик маҳсулоти ишлаб чиқарувчиларнинг турли офатлардан кўрган зарарларини қопловчи кафолатли тизим ҳисобланади. Бу билан мамлакат аграр сектори барқарорлиги таъминланади.

Президентимизнинг жорий йил 17 апрелдаги "2006-2010 йилларда Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатиш тармоқлари ва сервисни ривожлантиришни жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори мамлакатимиз қишлоқ хўжалигида ерни, ҳосилни суғурталашни халқаро андозалар даражасида йўлга қўйишда муҳим омил бўлди.

Шу нуқтаи назардан, қишлоқ хўжалигида бозор инфратузилмаси таркиби ва бошқаруви такомиллашиб бораётган ҳозирги шароитда ҳосилни суғурталашнинг халқаро андозалар даражасида амалга оширилишини йўлга қўйиш, суғурталанувчилар томонидан мазкур хизматни тўлалигича ўзлаштириш учун унинг ҳуқуқий-иқтисодий асосларини мукаммаллаштириш зарурати мавжудлиги, ҳосилни етиштиришда мавжуд таваккалчиликларни суғурталашнинг ташкилий-услубий шаклланиши ва такомиллашуви жараёни давом этаётганлиги, қишлоқ хўжалиги соҳасини суғурталашни такомиллаштириб бориш ушбу масалани кун тартибига чиқарди.

Республикамизда қишлоқ хўжалик экинларидан кўриладиган молиявий зарарларни суғурталаш "Ўзагросуғурта" давлат акциядорлик суғурта компанияси томонидан амалга оширилади.

Қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини суғурта қилиш қуйидаги табиий офатлар: кучли шамол, бўрон, дўл, кучли ёмғир (жала), ёнғин, яшин уриши, қурғоқчилик ва гармсел, тупроқдаги қатқалоқлик, тупроқнинг ўта намлиги, кучли қор ёғиши, қора совуқ, ҳавонинг паст ҳарорати, сув сатҳининг паст бўлиши, сув сатҳининг баланд бўлиши – сув босиши, зараркунандалар, экинлар касалликлари ва бошқа табиий офатлар натижасида кам ҳосил олиниши ёки бутунлай нобуд бўлиши натижасида кўриладиган молиявий зарарлар бўйича суғурта жавобгарлиги олиб борилади.

Суғурталаш муддатлари мулкий суғурта турларидан фарқли ўлароқ, экиш тақвимидан келиб чиққан ҳолда белгиланади. Истисно тарзда компанияда ғалла камҳосиллиги суғуртаси бўйича суғурта шартномаси тузиш муддати лалми майдонларда 1 мартгача, сувли майдонларда 1 апрелгача, пахта камҳосиллиги ихтиёрий суғуртаси бўйича 1 июлгача белгиланган.

Суғурта пули мавжуд экин майдонлари мазкур йилда тасдиқланган прейскурант харид нархлардан келиб чиқиб, экиннинг охирги ўртача 3 йиллик ҳосилдорлик қийматининг 80 фоиздан юқори бўлмаган ва тўланган суғурта мукофотига нисбатан ўрнатилган миқдорда аниқланади. Охирги ўртача 3 йиллик ҳосилдорлик умумий майдонда етиштириш режалаштирилган ҳосилдорликдан юқори бўлса, суғурта пули

Суғурта

умумий майдонда етиштириш режалаштирилган ҳосилдорликдан аниқланади.

Суғурта ҳодисаси содир бўлиш характерига кўра ваколатли органлар (гидрометеорология бюроси, сувдан фойдаланувчилар уюшмаси ва ҳ.к.) томонидан тасдиқланиши лозим.

Табиий офат рўй берганда ёки маълум сабабларга кўра ҳосил битмай қолганда, суғурта қилдирувчи ширкат ва фермер хўжаликлари 3 кун ичида бўлиб ўтган ҳодиса тафсилотларини кўрсатган ҳолда суғурта идорасига хабарнома беришлари лозим. Хабарнома асосида суғурталовчи, суғурта қилдирувчи ва мутасадди ташкилотлар вакилларидан иборат комиссия иштирокида маълумотнома тузилади.

Суғурта товони миқдори суғурта қилдирувчининг суғуртага қабул қилинган ҳосилдорлиги ва жорий йилда ҳақиқатда 1 гектар майдондан олинган ҳосилдорлиги ўртасидаги фарқ кўринишида жорий йилдаги прейскурант нархлардан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

Суғурта шартномалари бўйича компания томонидан 2005 йил ғалла камҳосиллиги бўйича жами 567,2 млн. сўм суғурта товони тўлаб берилган бўлса, 2006 йил чигитни қайта экиш суғуртаси бўйича 81 млн.сўм, ғалла кам ҳосиллиги бўйича 348 млн. сўм суғурта товони аниқланиб, тўлов ишлари амалга оширилди.

Жумладан, чигитни қайта эккан Наманган вилояти Чортоқ тумани А.Навоий номли ширкат хўжалигига 1,2 миллион сўм, Сурхондарё вилояти Узун туманидаги "Ҳаким Халифа" фермер хўжалигига 1,8 миллион сўм, Тошкент вилояти Бўка туманидаги "Асил Каримжон Файз" фермер хўжалигига 3,5 миллион сўм суғурта товони тўлаб берилди. Табиий офат натижасида ғалладан кам ҳосил олган Жиззах вилояти Фориш тумани "Синдорбек" фермер хўжалигига 4 миллион сўм, Қашқадарё вилояти Чироқчи тумани "Файз" фермер хўжалигига 2,3 миллион сўм, Самарқанд вилояти Нуробод туманидаги "Сахоба ота" ширкат хўжалигига 5 миллион сўм, "Замин" фермер хўжалигига 4,4 миллион сўм, Тошкент вилояти Оққўрғон тумани "Ўзбекистон" ширкат хўжалигига 8,7 миллион сўм, Фарғона вилояти Сўх тумани "Сўх" ширкат хўжалигига 4,3 миллион сўм, Олтиариқ тумани "Шермурод Маҳкамбой" фермер хўжалигига 3,3 миллион сўм суғурта товони аниқланиб, тўлов ишлари олиб борилмоқда.

Республикамизда мавжуд 180 мингдан ортиқ фермер хўжаликларининг қишлоқ хўжалик экинларини турли табиий офатлардан ҳимоя қилиш мақсадида "Ўзагросуғурта" компанияси пахта, ғалла, боғ ва узумзорлар, сабзавот ва полиз экинлари, техника экинлари (пахтадан ташқари), ёғ-мой экинлари, пичанзор ва яйловлар, пилла ва тут барглари ҳосили суғуртаси, чорва моллари, асосий воситалар ва лизингга олинган техникалар суғуртаси, фермер хўжаликларининг мол-мулклари ва уларни оилавий бахтсиз ҳодисадан суғурталаш бўйича ўз хизматларини таклиф қилади.

Бир сўз билан айтганда, суғурта компанияси қишлоқ меҳнаткашлари, деҳқон ва фермерларнинг энг яқин ҳамкори, кўмакчиси, мададкори сифатида фаолият кўрсатади. Йил бўйи пешона тери тўкиб, ҳосил етиштирган ер эгаларининг ўз меҳнатларига куйиб қолмасликларини тўла кафолатлайди.

А.ВАҲОБОВ,
"Ўзагросуғурта" компанияси бошқаруви менежер катта ассистенти, иқтисод фанлари номзоди.

"Дўлта"

Термиздан поездга чиқдим. Воҳ, ажаб! Нимадан гурунг бошланди денг: дўлтадан! Эшитгансиз-а? Ёввойи одамми, арвоҳми, қор одамми? Шунга ўхшаш жониворда.

– Дўлта пайдо бўпти, – деди ёшроқ йигит. – Ангорда дейишди.

– Йўқ-йўқ... Жарқўрғонда чиққан. Даҳшатли дўлта.

– Бундай тушунтириброқ гапирсангиз, дўлта дегани нима ўзи? – дейман қизиқиб.

Ўрта яшар киши гап бошлайди:

– Буни мен айтай сизга. Қоражангал қишлоғида яшовчи Чори ака тўй қилди. Кечаси чироқ ўчиб қолди. Тўй ҳам тугади. Қурбон бор-ку, мактабнинг қоровули, қишлоқ кўчасида, тўйдан қайтиб келаверади. Қоронғилик. Қўлида фонар. Бир пайт рўпарасида сочи белига тушган, бўйинлари, елкалари, бутун бадани узун жун дўлта пайдо бўлади. Оёқлари ҳам икки қарич узунликда жун билан қопланган. Дўлта Қурбонни қучоқлаб олибди. Атрофда ҳеч ким йўқ. Бақирай деса, тили айланмайди. Овози чиқмайди. Ногаҳон, Қурбон силтаниб, жон ҳолатда қочибди. Костюми дўлтанинг қўлида қолиб кетибди. Қурбон қўрқувдан касалга чалиниб, иситмаси кўтарилиб, ётиб қолади. Воқеани уйдагиларга айтади. Ҳамма лол. Ваҳимада. Дўлта ҳар кеча гоҳ тўйдан қайтганлар, гоҳ тунда ёлғиз юрганлар қаршисидан чиқади. Ҳар сафар нимадир, костюмми, рўмолми, қўл соатими, сирғами, дўлтанинг қўлида қолади.

– Дўлта бор нарса экан-да, а-а? – ҳаяжонланди ёнимдаги йўловчи.

Суҳбатдошим босиқлик билан давом этди:

– Ўша дўлта эчки терисини кийиб олган Турди экан. Шоназар аканинг ўғли. Охири қўлга тушибди. Энди жазосини олади.

Ажинага "йўлиққан" бемор...

Ўрозали ака туман марказида ишлайди, қайсидир ташкилотнинг раҳбари. Лекин олис қишлоқда яшайди.

Ногаҳон қаттиқ шамоллаб, бир ҳафтача ётиб қолди. Даволанди. Уни кўргани онаси ҳам келди. У анча тузалганди.

–Мен ҳозир, ташқарига,- деди-да Ўрозали аввал ҳовлига, сўнг томорқага ўтди. Ишхонасига телефон қилиб, ўринбосарига нималарнидир роса тушунтирди.

–Иш мутлақо тўхтамасин! Э-э, ундай эмас-да, қўлингизда жадвал турган бўлса... – Ўрозали гоҳ дарахтга, гоҳ деворга қараб гапирар, гоҳ ерга қараб жим қолади, яна осмонга боқиб дўқ урарди... Олис қишлоқда қўл телефонида гаплашиш қийин-да.

Онаси безовталаниб деразадан қаради. Сўнг эшикни қия очиб, узоқдан тикилди-да:

Ўрозалижонга нима бўлди-а? - деди хавотирга тушиб. – Алаҳсираяпти! Ё худойим-ей, дарахтлар билан гаплашиб ётибди. Деволларга бир нарса деяпти. Ай, келин, фол очиринг дедим-а, унамадингиз. Нима кунларга қолдик?! Ажинанинг иши бу. Муллага ўқитиш керак. Мен ҳозир мулла обкеламан...

Ўрозали қайтиб кирди.

–Мен озгина дам оламан. Аҳволим яхши. Эртага ишга чиқаман, қатиқли ош тайёрласанг, аччиққина ичсам...- деди хотинига.

–Майли, майли, дам олинг, дам олинг! – безовталанди хотини.

Ярим соат ўтди. Мулла келди.

–Ҳозир, ҳозир, – деди у. – Оллоҳ шифо бергай. Иншоолло, бир кунда отдай бўлиб кетади.

Донг қотиб ухлаётган Ўрозалига қараб қироатини келтириб "ўқиш"га тушди...

Ўрозали ака эртасига ишга чиқиб кетди.

Менгнор ОЛЛОМУРОДОВ

"У ҳали бола-да"

Тоғолди қишлоқларидан бири Ёнбошсойда ҳар йили баҳорда қишлоқ подасига чўпон сайлаш тадбири-йилбоши ўтказиларди.

Қайсидир йили ана шу йилбошида ҳадеганда чўпон топилавермабди. Айтилган ёшларнинг униси у дебди, буниси бу дебди. Шу маҳал қариялардан бири даврада ўтирган тўқсонни қоралаган Намоз бобога юзланиб: "Ўғлингиз Қурбонбойга чўпонликни берақолайлик" деса, Намоз бобо ҳам иккиланмасдан:

– Ҳали Қурбонбой бола-да, буларга қишлоқ подасини ишониб бўладими? – деган экан элликларни уриб қўйган ўғли Қурбонбой акага қараб. Намоз бобонинг шу ҳазиломуз айтган гапини одамлар ҳануз эслашади.

–Бу гапда жон бор, - дейди бир амаки. –Ота-онанг ёнида ўзингни ёш боладай ҳис қиласан. Фарзанди неча ёшга кирса-да, ота-она учун у барибир бола бўлиб қолаверар экан, худди Намоз бобо айтган каби.

Қаҳрамон ИСРОНОВ

Ағдарма эмас... самосвал!

Болтабой бобонинг лақами "ағдарма". Нега "ағдарма", ёши саксонга бораётган бу миришкор боғбоннинг бу сўзга нима алоқаси бор, ҳеч ким билмайди. Ағдарма. Тамом-вассалом.

Қизиғи, эндиликда туманда масъул лавозимда ишлайдиган ўғли Алимардонга ҳам тенг-тўшлари бу лақабни тиркайдиган бўлишгани. Лақаб ҳам отадан-ўғилга ўтиб, қон сурарканда: "Алимардон бор-ку?" "Қайси Алимардон?" "Ағдармачи", дейишади энди у ҳақда. Орқаваротдан ўз лақабини эшитиб, тенг-тўшларининг мутойиба, қочиримидан безган Алимардон жўралари йиғилган даврада кўнглини очди:

–Нима қилсам, лақабимни олиб ташлайсизлар? – деди у тенгқур дўстларига умидвор термилиб.

–Буни йўли оппа-осон, – деди шумлиги билан ном чиқарган Шодиёр шайтон жиддий қиёфада.

–Хўш, айт? – унинг оғзига тикилди кичик "ағдарма".

–Ҳамма ўртоқларимизни йиғиб, битта зиёфат қилиб берасан, бўлди! Лақабингни олиб ташлашми!

–Ростданми!

–Рост бўлганда қандоқ!

Алимардон зиёфатга алоҳида тараддуд кўрди. Дўстлари оёғи тагига сўйиш учун Жума бозорига бориб, битта семиз қўй олди. Арoқ-коньяк, мева-чева дегандек... Ҳамма нарсани ҳозирлаб, дам олиш кунларининг бирида борлиқ жўраларини чорлаб, тонготар зиёфат берди. Зиёфатмисан зиёфат бўлди ўзи ҳам.

Улфатлар субҳи содиқда тарқалишди.

Дўстларини кузатаётган Алимардон охирроқда оёқлари чалишиб-чалишиб бораётган Шодиёр шумдан сўради:

–Лақаб масаласи нима бўлди? Олиб ташлайсизларми ишқилиб?

–Албатта... Олиб ташланади! Бугундан бошлаб сенинг лақабинг "ағдарма" эмас, "самосвал!"

Қишлоқда гап ётади, дейсизми? Содда Алимардоннинг лақабини олиб ташлайман деб зиёфат уюштириб, яна бир лақаб орттириб олгани Садақайрағочда дув-дув гап бўлди...

Али ЗИЁДОВ

Дунё олимларининг иқрори

"Сарой жавоҳири" фильмининг такрорий намойишини ҳам томошабинлар яхши қабул қилишди.

Фильм бош қаҳрамони Тангэм қайси ўсимликнинг қандай касалликка наф беришини аниқлаб, даволашда фақат табиий гиёҳлардан фойдаланиши сизнинг ҳам диққатингизни жалб этгани, шубҳасиз. Қизиқиб кўрсак, Корея, Хитой давлатларида бугунги кунда ҳам доривор ўсимликлар маданий ҳолда етиштирилиб, замонавий табобатда кенг қўлланилар экан. Табиий савол туғилади: бизда-чи?

Республикамизда айнан шу иш – шифобахш ўсимликларни табиий ҳолда асраш, маданий равишда етиштириш, йиғиш билан Ўрмон хўжалиги бош бошқармаси тасарруфидаги "Шифобахш" ишлаб чиқариш бирлашмаси шуғулланади.

Шу ўринда қисқача маълумот. Бирлашмага қарашли 8 та хўжаликнинг умумий ер майдони 119,5 минг гектар. Шунинг ўрмон билан қопланган қисми 16140, ҳайдаладиган ерлар эса 301 гектарни ташкил этади. Жорий йил бирлашма зиммасига 171,2 тонна доривор ўсимликлар тайёрлаш юклатилган экан. Тўққиз ойлик якунига кўра, режадаги 95 тонна ўрнига 100 тоннадан зиёдроқ наботот дунёсининг доривор турларидан етиштирилибди.

Доривор ўсимликлар – тиббиёт таянчи

Баъзилар замонавий тиббиёт ривожланган замонда гиёҳлар йиғмасидан фойдаланишга зарурат борми, дейишар. Ўйлаб кўрингчи, инсон соғлиғи учун қай бири афзал: кимёвий усулда тайёрланган дори воситаларими ёки табиий гиёҳ маҳсулотлари?

– Бир пайтлар баъзи мутахассислар фақат синтетик усулда олинган дори-дармондан фойдаланиш фикрини илгари суришди, – дейди фармацевтика фанлари доктори, профессор Ҳамид Холматов, – Маълум муддат бунга ҳаддан зиёд ружу қўйилди. Кейин тушуниб етишдики, аксарият ҳолларда унинг фойдасидан зарари кўпроқ экан. Чунки кимёвий йўл билан тайёрланган дорилар инсон организмининг маълум аъзосига даволик қилиш баробарида, бошқасига салбий таъсир кўрсатиши мумкин. Энг ачинарлиси, бундай препаратларни кўп қабул қилиш туфайли бошқа хасталикларга чалиниш, аллергик касалликлар билан оғриш ҳоллари кўпайиб кетди. Сабаби, улар организмнинг иммунитетини пасайтиради. Бу билан шундай дорилардан воз кечиш керак, демоқчи эмасман. Улардан ўз ўрнида, дейлик, касаллик хавфи юқори паллада тез таъсир кўрсатиши учун фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

Профессорнинг айтишича, бугун жаҳонда доривор гиёҳлардан фойдаланишга катта эътибор берилаётир. Ахир, ҳамма нарсанинг табиийсига не етсин?! Шуни ҳам таъкидлаш керакки, гиёҳлардан нафақат йиғмалар тайёрланади, балки у фармацевтика соҳасида аксарият дори-дармонларнинг асоси ҳисобланади. Масалан, юрак-қонтомир касалликларини даволашда қўлланиладиган дориларнинг 70-80 фоизи шифобахш ўсимликлардан олинар экан.

Ишлаб чиқариш илмга таянади

Маълумотларга қараганда, республикамизда халқ табобатида фойдаланиладиган 600 дан ортиқ шифобахш ўсимликлар мавжуд.

Шуларнинг 50 дан ошиғини тегишли идора томонидан етиштиришга рухсат берилган экан.

– Биз ана шу ўсимликларнигина етиштирамиз, - дейди "Шифобахш" ишлаб чиқариш бирлашмаси директори ўринбосари Учқун Идрисхўжаев. – Талабга асосан, уларни истеъмолчиларга етказиб берамиз. Ҳозирги кунда 35 турдаги ўсимликларга буюртма тушган. Доривор гиёҳларни белгиланган тартиб асосида териб, бежирим идишларда қадоқлаяпмиз. Поп туманидаги Абу Али ибн Сино номли, Қуйи Чирчиқ туманидаги Охунбобоев номли хўжаликларимизда қадоқлаш цехларимиз ишлаб турибди. Тайёрланган доривор гиёҳлар ўша цехларда махсус идишларга жойланади. Бошқа фойдали деб ҳисобланадиган айрим ўсимликлар илмий жиҳатдан тўлиқ ўрганилмаганлиги туфайли уларни етиштиролмаймиз. Масалан, гулизардак, сачратқи, қўйтикан, аврик каби яна кўплаб турдаги ўсимликлар халқ табобатида фойдаланилади. Лекин мутахассислар томонидан ҳануз етарли даражада тадқиқ қилинмаган. Баргизубнинг ҳам фақат йирик барглисини йиғамиз, холос. Осиё ялпизини олайлик. Халқимиз ундан кўкламда ошкўк сифатида кенг фойдаланади. Осиё ялпизи профессор Тошой Пўлатова томонидан ўрганилиб, фармацевтика соҳасига жорий этилди. Бундай тадқиқотларни кенгайтириш айни муддао бўлур эди.

– Етиштирилаётган шифобахш гиёҳларга қайси фармацевтика заводлари талабгор? – сўраймиз суҳбатдошимиздан.

– "Галиника" масъулияти чекланган жамияти 10 турдаги, "Салваре" корхонаси 12 турдаги ўсимликларни харид қилишади. Ўсимлик моддалар кимёси институтининг кичик тажриба заводи асосан капалаккўнмасга харидор. Қувонарли жиҳати шундаки, ушбу ўсимликдан косметика соҳасида фойдаланиладиган модда олиниб, хорижга чиқарилмоқда. "Салваре" корхонасида ҳам гиёҳлардан "Ҳожиматов" тамғаси остида сариқ касаллиги учун сафро ҳайдовчи йиғма ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Кўриниб турибдики, доривор ўсимликлар халқ саломатлиги баробарида мамлакат иқтисоди учун ҳам кони фойда. Шундай экан, доривор гиёҳларни қидириб топиш, уларни тадқиқ этиб, замонавий табобатга қўллаш ишлари қандай кечаяпти? Саволга жавоб олиш мақсадида дастлаб Тошкент фармацевтика институтининг "Фармакогнозия" кафедраси мудири, профессор Ҳожиасрор Комиловга мурожаат қилдик.

– Кафедрамиз профессор-ўқитувчилари республикамиздаги тегишли илм даргоҳлари баробарида қатор хорижий давлатлар университетларининг олимлари билан ҳамкорликда илмий изланишлар олиб боришмоқда, – дейди у. – Натижада, 100 дан ортиқ доривор ўсимликлар ўрганилиб, уларнинг биофаоллиги аниқланди. Шундан 30 тасига Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тиббиётда қўллашга рухсат берилди.

Мавзу

Бугунги фаолиятимиз Абу Райҳон Беруний, Абу Али ибн Сино каби қомусий олимларимиз асарларида келтирилган юзлаб доривор ўсимликларни ўрганиб, илмий тиббиётга жорий қилишга қаратилган. Бизни қувонтираётгани, институт битирувчилари орасида бу йўналишда илмий иш қилишга иштиёқмандлар кўп. Ҳар йили 30 дан зиёд бакалаврлар ёввойи ҳолда ўсувчи шифобахш ўсимликларни ўрганиш бўйича битирув малакавий ишларини ҳимоя қилишмоқда. Айни пайтда 7 нафар магистр бу борада изланяпти. Уч нафар ёш мутахассис фан номзоди илмий ишларини шу кунларда ҳимоя қилиш арафасида. Демоқчи бўлганим, табиатнинг халқ саломатлигига асқотадиган шифобахш неъматлари илм аҳли томонидан имкон даражасида тадқиқ қилинмоқда.

Рақамларнинг гувоҳлик беришича, бу ишга бел боғлаётган ёшлар камдек. Чунки республикамиздаги етакчи олий ўқув юртларидан яна бири Тошкент Давлат аграр университетида бор-йўғи икки нафар магистрант мазкур йўналишда таҳсил олаётган экан. Бугун дунё бўйича энг мақбул кўрилаётган соҳага эътиборни кучайтириш вақти етмадимикан?

Табиат сотилмайди

Кейинги пайтларда доривор ўсимликлардан ноқонуний тартибда, хўжасизларча фойдаланиш ҳоллари авж олгандек.

Бундай дейишга асосимиз бор, албатта. Бунга пойтахт бозорларини айланиб, ўзингиз ҳам гувоҳ бўлгандирсиз эҳтимол. Негаки, қўлбола усулда қадоқланган гиёҳлар савдоси билан шуғулланувчи "тадбиркор"лар деярли барча бозорда учрайди. Яқинда Эски жўва бозорида ана шулардан бирининг ҳужжати билан қизиқиб кўрдик. Нима бўлди денг? Сотувчи тушмагур "Шунгаям ҳужжатми?" деб ўдағайласа борми... "Ота-бобом табиб ўтишган. Зарар кўрсангиз, мана, мен кафил", дейди. Балки у ростдан ҳам уста табибдир. Лекин наботот оламидан фойдаланишнинг ўз тартиби, соҳа ходимларининг сўзи билан айтганда, қонун-қоидаси бор. Бу ҳақда Ҳамид Холматов шундай дейди:

– Доривор ўсимликларни бозорлардан харид қилиш ярамайди. У ким томонидан, қандай тайёрланганини бизга қоронғи-да. Ахир, узум пишганида, бодринг барралигида ейилади. Худди шунингдек, доривор ўсимликларнинг қай паллада терилишини мутахассисларгина билишади. Масаланинг бошқа томони ҳам кишини ҳушёрликка чорлайди. Яъни, ўсимликларнинг шифобахшлиги таркибий бирикмалари билан боғлиқ. Соҳа мутахассиси бўлмаса, уларга қайта ишлаш, қуритиш жараёнида путур етказиб қўйиш мумкин. Кўрсатилган тартибда сақланмаса ҳам шифобахш унсурлар бой берилади. Шу боис, бундай маҳсулотларни дорихонадан олган афзал.

Табиий ҳолда ўсадиган доривор ўсимликлардан фойдаланишни тартибга солиш мақсадида 2004 йилнинг 28 октябрида Вазирлар Маҳкамасининг 508-сонли қарори чиққан эди. Унга кўра, бу турдаги ўсимликларга квота ажратиш, махсус рухсатнома олгандан сўнг гиёҳларни йиғиш белгилаб қўйилди. Бу имкониятни қўлга киритиш пулли бўлиб, тўлов қиймати йиғиладиган ўсимликнинг фармацевтика соҳасидаги аҳамиятидан келиб чиқиб, энг кам иш ҳақига нисбатан белгиланади. Рухсатнома ўрмон хўжаликлари ҳудуди учун Ўрмон хўжалиги бош бошқармаси, бошқа жойларда маҳаллий ҳокимият ҳамда "Давбионазорат" инспекцияси томонидан берилади. Тегишли рухсатномага эга ташкилотгина белгиланган тартиб-қоидалардан оғишмай зарур гиёҳларни йиғади.

– Бироқ олиб борилаётган назоратларга қарамасдан, ўсимлик дунёсидан шафқатсизларча фойдаланиш ҳоллари ҳамон учраб турибди, – дейди инспекциянинг Ўсимлик дунёсини муҳофаза қилиш ва улардан оқилона фойдаланиш бўлими бошлиғи Ўлмас Собиров. – Жорий йилнинг ўтган 10 ойи якуни бўйича 2922 та ҳуқуқбузарлик ҳолати аниқланган. Ҳисоб-китобларга кўра, ҳуқуқбузарлар томонидан ўсимлик дунёсига 116029 минг сўмлик зарар етказилган. Қоидабузарларга нисбатан белгиланган тартибда жарима солиниб, ундириляпти, зарарни қоплаш ишлари давом этмоқда. 84 та ҳолат бўйича тўпланган ҳужжатлар суд органларига ўтказилган. Улар орасида доривор, озиқ-овқатбоп ўсимликларни ноқонуний йиғиш ишлари ҳам бор. Ана шулардан бири Оҳангарон туманининг Янгиобод шаҳрида яшовчи Жўра Алишеровнинг иши. У мотор пиёзини ноқонуний равишда териб, табиатга жами 100 минг сўмлик зарар келтирган.

Соҳа жонкуярлари камайиб кетаётган баъзи ўсимлик турларини минг бир машаққатлар эвазига кўпайтиришга эришишяпти. Бироқ ҳамма уринишлардан кутилгандек натижа чиқмаётгани кишини ташвишга солади. Масалан, зира маданий ҳолда кўпайтирилганда, айрим хусусиятларига путур етди. Ҳиди, хушбўйлиги йўқолди. Шу тариқа "Шифобахш" бирлашмасининг ўн йиллик изланиши бесамар кетди. Демак, наботот оламига етказилган зарарни қоплаш инсон қўлидан келавермайди. Қанийди, айрим табиат "ошуфта"лари буни танасига ўйлаб кўришса. Билмаган соҳага суқилиб киришмаса.

Энг катта фойда – эл саломатлиги

"Шифобахш" ишлаб чиқариш бирлашмаси Ботаника илмий-ишлаб чиқариш маркази билан ҳамкорликда изланиб, яхши натижага эришибди.

Эндиликда Россияда ўсадиган валериана ўсимлиги юртимиз тупроғида парваришланаётир. Бунинг доришунослик соҳаси учун аҳамияти беқиёс. Чунки валериянадан юрак-қонтомир хасталигида қўлланиладиган дори тайёрланади. Республика чарм саноатида ишлатиладиган тотум ўсимлиги ҳам ҳамкорлик меваси саналади. Суҳбат асносида англадикки, четдан валюта ҳисобига олиб келинадиган ошловчи экстрактлар ўрнини босувчи бу ўсимликка кейинги пайтда мижоз топилмаётган экан. Бу каби муаммоларга қарамасдан, изланаётган жамоа янги доривор гиёҳлар топишга муваффақ бўлмоқда. Ҳозир 10 турдаги ана шундай ўсимлик синов ҳайъатига топширилибди. Уларнинг иқтисодий самарадорлиги ҳам эътиборга молик.

– Аслида доривор ўсимликларнинг фойдаси – эл саломатлиги, – дейди суҳбатдошимиз Учқун Идрисхўжаев гапининг сўнгида. – Чунки, бундай гиёҳларни кўпайтириш негизида моддий даромаддан кўра, эл соғлиғи ётади. Аксарият шифобахш ўсимликлар кўп йиллик машаққатлар эвазига етиштирилади. Шунинг учун соҳа ходимлари эришилган натижаларни пулга чақишни унчалик хуш кўришмайди.

Маълумотларда келтирилишича, юртимиз замини халқ хўжалигининг барча тармоқлари учун асқотадиган ўсимликларга ниҳоятда бой. Буни қадимдан ота-боболаримиз табиий гиёҳлардан кенг фойдаланганлиги ҳам исботлайди. Мутахассисларнинг олдида турган бугунги масала унутилаётган эскиликни янгилашдек ғоят муҳим вазифадир.

Қувонарли жиҳати, бугун ушбу соҳада рақобат муҳити юзага келди. "Асел", "Гирбофарм" каби хусусий корхоналар шифобахш ўсимликларни етиштириш билан шуғулланаяпти. Ажабмас, мазкур рақобатчиларнинг ҳаракатлари сабаб доривор гиёҳлар етиштириш ривожланиб, уларга бўлган кўр-кўрона муносабат барҳам топса. Кўча-кўйда ўсимликларнинг ноқонуний савдоси билан шуғулланувчи шоввозлар фаолияти назоратга олиниб, аҳоли ҳам бундай табиат неъматларини дорихоналардан харид қилишга одатланса! Бунда мутасадди идора ва ташкилотлар ташаббусни қўлга олишса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Саид РАҲМОНОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

ЦЕМЕНТ (М400 Д20) 65,4 ▲ + 0,1 | УГОЛЬ (бпк) 18,9 ▲ + 4,5 | АРМАТУРА 1384,5 ▲ + 32,6 | ШИФЕР (1 лист) 7001 ▲ + 1,0 | АММОНИЙ СУЛЬФАТ ФОСФАТ 259,8 ▼ - 0,2 | Если хочешь узнать больше о биржевых ценах, отправь слово UZEX на 8881

(Боши 1-бетда)

– Ўтган йили вилоят журналистлар ижодий уюшмаси уюштирган Самарқанд – Бухоро сафарига борган қаламкашлар ичида энг ёши улуғи ўзингиз бўлдингиз. Лекин Сизда чарчоқ кўрмадим, ҳаракатчан, қувноқ кайфиятда юрдингиз. Демак, сафарларга кўп чиқиб турасиз, шундайми?

Ватан, сендан буюкроқ бахт йўқ

– Кўплаб хорижий юртларда бўлдим. Покистон, Ҳиндистон, Шри-Ланка, Миср... Ижодкор дунё кезиши керак.

– Жуда кўп шеърларингизни санъаткорлар куйга солиб куйлаган.

– Биринчи ёзган ғазалимни раҳматли Йўлдош Сулаймон ўқибоқ, бу Таваккал Қодиров овозига жуда тушади, деганди. Таваккал акага кўрсатдиқ. "Дилбарим, лаълиларинг лабмиди, ғунчамиди?" деган қўшиғи эди, жуда машҳур бўлиб кетган. Қобилжон Юсупов "Ўшал кун келур", Ғиёс Бойтоев "Қизлар хаёл сурсалар", Маъмуржон Тўхтасинов "Нима қолди?" каби шеърларимни қўшиқ қилишди. Юлдуз Усмонова "Ҳамроз билан", "Йироқ юр", "Дунё" деган шеърларимни куйга солди. Илҳом Иброҳимов, Нуриддин Ҳайдаров, Нуриддин Ҳамроқулов, Севара Назархон, Қиличбек Тожиев, Акмал Саъдихонов... жуда кўплаб хонандалар томонидан 300 дан зиёд шеърим қўшиқ бўлиб айтиляпти. Уларга минг раҳмат, ҳаммаси билан қадрдонман.

– Айни пайтда қандай ижодий ишлар билан бандсиз?

– Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасининг Фарғона вилоят бўлимида маслаҳатчи бўлиб ишлайман. Ёш қаламкашларга ижод сирларини баҳоли қудрат ўргатиб келмоқдаман. "Худо берган йигит" номли қиссамни ёзиб тугаллаяпман. Кўп йиллик фаолиятим давомида унча-мунча ижодий қувончларни кўрганман. Лекин Ўзбекистон халқ шоири унвонига муяссар бўлишим ҳаётимда энг муҳим воқеа бўлиб қолди. Камтарин ижодимни юксак баҳолаган Юртбошимиз, ҳукуматимизга минг раҳмат. Мукофот мени руҳлантириб юборди, энди ижоддан бир зум тўхташ йўқ.

Малик БОЙМУҲАММАД суҳбатлашди.

Ҳар бири

Эй, Ватан, фарзандларинг мардонавордир ҳар бири,
Мисли лочин, мисли бургут, мисли сордир ҳар бири.

Онадек англаб сени, фармонларингга шай бўлиб,
Сен она тупроқ учун жони нисордир ҳар бири.

Ўзбекона хислатингни кўксига жо айлаган,
Шоҳимардоний насимдек беғубордир ҳар бири.

Ҳам закийдир, ҳам сахийдир, қалби оташ, кифти тоғ,
Илму урфон бобида дунёча бордир ҳар бири.

Тупроғингнинг заррасин-да, тўтиё янглиғ билиб,
Сарҳадингда қоялардек барқарордир ҳар бири.

Барчасининг қалби чўғ, сендан буюкроқ бахти йўқ,
Жонлари сенга туташ, сенга мадордир ҳар бири.

Биз Муқанна зурриёди, Мангуберди насли деб,
Олам ичра сарбаланду пурвиқордир ҳар бири.

Ҳар бирининг кўксида бордир яшинлар шиддати,
Сен учун гар даркор эрса, сарбадордир ҳар бири.

Охунжон ҲАКИМОВ,
Ўзбекистон халқ шоири.

Инонмасман

Яна бир сен каби жоно борлигига инонмасман,
Сўзингдек сўзлари доно борлигига инонмасман.

Сочингдан тарқалур анбар десам, камлик қилур дилбар,
Бўйингдек бўйлари раъно борлигига инонмасман.

Самода нурли юлдуз кўп, ўзига чорлагай имлаб,
Яна сендек бирор Зуҳро борлигига инонмасман.

Жимиб қумри қулоқ тутгай такаллум айласанг гоҳо,
Санингдек булбулигўё борлигига инонмасман.

Адойинг кўп, фидойинг кўп, шайдойинг кўп ва лек барно,
Сенга мендек бирор шайдо борлигига инонмасман.

Яшамоқ керак

Ортда қолур бу ёлғон дунё,
У ёққа ҳам етиб борармиз.
Э, дўст қилма, дилингни сиё,
Ёзуқда не бўлса кўрармиз,
Келибсанми дунёга, демак,
Яшаш керак, яшамоқ керак.

Яшасанг-да, бир аср гарчанд,
Ўтган умр кўринар оздай.
У ёқдадир беҳиштлар, бироқ
Бу ёқлар ҳам бағоят соз-да...
Эгам умр берибди, яша!
Ризқ берибди, демакки оша!

"Дил ба ёру даст бакор" дерлар,
Бир Эгамдан тила саодат.
Имонлилар бўлмас хор, дерлар,
Олис юрар улардан офат.
Бу дунёда умр кўр тўкин,
У дунёни унутма, лекин.

Ижодий учрашув

Яқинда Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонасида Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири Эркин Воҳидов билан ижодий учрашув бўлиб ўтди.

Тадбир

Унда таниқли адабиётшунос олимлар, адиблар, талаба ва китобхонлар ҳамда журналистлар иштирок этди.

Кечада сўзга чиққанлар шоирнинг ҳаёт йўли ва ижоди хусусида илиқ фикрлар айтишди. Айниқса, талабалар ўртасида ўтказилган ажойиб мушоира даврага ўзгача файз киритди.

Халқимизнинг севимли шоири Эркин Воҳидов ўзининг янги шеърларидан ўқиб берди.

М.БЕКИЕВ

Пақилдоқ ўйинчоқ эмас

Сирғали туманида яшовчи ўн уч ёшли Шерзод бир умрга ногирон бўлиб қолди. Бола эмасми, Шерзод ота-онасининг тушлик қилиш учун берган пулига бозордан "пақилдоқ" маҳсулотини сотиб олади.

Уни портлатмоқчи бўлиб, гугурт чақади. Нам тортиб қолган пақилдоқ тезда портламайди. Шунда у ерда ётган пақилдоқни олиб, қайтадан ёндиради. Оқибатда, пиротехника воситаси боланинг қўлида портлаб кетади. Қўлининг иккита бармоғидан ажралган Шерзодга тиббий ёрдам кўрсатилди. Аммо...

Ана шундай хунук воқеаларнинг олдини олиш мақсадида 1998 йилдан буён вилоят, шаҳар ва туман ҳокимликлари томонидан сертификати бўлмаган пиротехника маҳсулотларини республика ҳудудига олиб кириш, сақлаш ва сотишни тақиқловчи кўплаб фармойиш ва қарорлар қабул қилинган, уларда белгиланган вазифаларнинг тўлиқ амалга оширилиши қаттиқ назоратга олинган. Лекин мўмай пул илинжида виждонини сотган айрим фуқаролар хорижда ишлаб чиқарилган пиротехника воситаларини ғайриқонуний йўллар билан мамлакатимизга олиб кириб, турли кўнгилсиз воқеалар юз беришига сабабчи бўлишаётир.

Эҳтиёт-шарт

Пиротехника воситалари билан бозорлар, тижорат дўконларида савдо қилиш ҳамда омма орасида ишлатишга чек қўйиш, уларни ишлатиш оқибатида содир бўлиши мумкин бўлган ёнғин ва бошқа бахтсиз ҳодисалар олдини олиш борасида туманимиз ёнғин хавфсизлиги бошқармаси ходимлари барча чора-тадбирларни ишга солмоқдалар. Шу мақсадда ноябрь-декабрь ойларида 43 та рейд ўтказилди. Тадбир давомида 2604 та хонадондаги, 55 та бозорлардаги, 92 та дўконлардаги чакана савдо билан шуғулланувчи фуқаролар фаолияти текширилди.

Пиротехника воситаларини ноқонуний сотаётган фуқаролардан 120 қути, яъни 6900 дона пақилдоқ олиб қўйилди.

Биз асосий эътиборни ўқув юртларида таҳсил олаётган ўқувчиларга тушунтириш ишларини олиб боришга қаратганмиз. Улар билан нафақат оғзаки суҳбатлар ўтказмоқдамиз, балки пиротехника воситаларини портлатиш туфайли юзага келган бахтсиз ҳодисаларнинг видео тасвирлари ва расмларини ҳам кўрсатмоқдамиз.

Лекин ёшларимизнинг пақилдоқларга бўлган қизиқишини сусайтириш, биринчи навбатда, ота-оналарга, маҳалла фаолларига боғлиқ. Агар улар бу масалага жиддий эътибор берсалар, пиротехника воситалари туфайли юзага келадиган бахтсиз ҳодисаларнинг олди олинган бўларди.

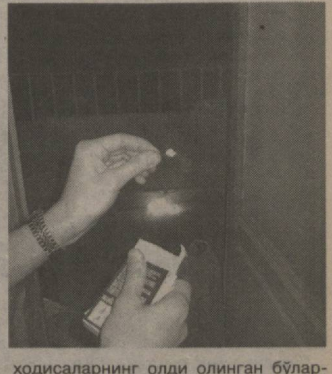

Зайниддин ЮСУПАЛИЕВ,
Сирғали тумани ИИБ ЁХБ бошлиғи, подполковник.

Яқинда "Янги аср авлоди" нашриётида юридик фанлари доктори, Жиззах вилоят хўжалик суди раиси К.Синдаров ва тадқиқотчи И.Жуманазаровларнинг "Тадбиркорлик субъектларини текширишнинг ҳуқуқий асослари" номли рисоласи нашрдан чиқди.

Ўқидингизми?

Мазкур қўлланма тадбиркорлик субъектларига қонун ҳужжатлари билан берилган ҳуқуқ ва мажбуриятларнинг мазмун-моҳиятини тўла англаш ҳамда тадбиркорлик фаолиятини назорат қилувчи органлар томонидан текширишларнинг турли жиҳатлари билан янада кўпроқ танишиш имконини яратади. Бу эса, ўз навбатида, тадбиркорлик субъектларига нисбатан ноқонуний ҳаракатлар содир этилишининг олдини олишга хизмат қилади.

Қўлланмада суд амалиётига бевосита таянган ҳолда назорат қилувчи органлар фаолиятидаги айрим муаммолар атрофлича таҳлил қилиниб, тегишли таклиф ва тавсиялар берилган.

Ушбу рисола суд, прокуратура, ички ишлар органлари, давлат солиқ хизмати ва бошқа назорат идоралари ходимлари, тадбиркорлар, талабалар ва илмий тадқиқот олиб бораётган шахслар ҳамда кенг китобхонлар учун мўлжалланган.

Тошкент шаҳар Чилонзор тумани ҳокимлиги томонидан хусусий тадбиркор Туляганова Барнохон Рахмоновнага ББ № 012834 сонли чакана савдони амалга ошириш учун берилган рухсат гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Ер ресурслари давлат кадастр бошқармаси томонидан Г.Г.Артиков номига берилган 8-55/99 реестр рақамли бино кадастр ҳужжати йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани ҳокимлиги томонидан якка тартибдаги тадбиркор "Юнусов Кабилджан Мирзаевич" номига берилган думалоқ муҳр ва бурчак штампи йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Утерянный дубликат гос.ордер № 04-01/18560 от 26.04.1993 г. права собственности на квартиру на имя Джабировой Лолы Уктамовны, считать недействительным.

Совместное узбекско-израилское предприятие "ANAT" объявляет об уменьшении Уставного фонда с 3 000 000 долларов США до 2 987 511,28 долларов США. Все вопросы по тел.: 191-36-48.

ООО "MUHANDIS SUPER" (19659552) Хамзинского района г.Ташкента ликвидируется. Претензии принимаются в течение двух месяцев со дня опубликования объявления по адресу: 40 лет Победы, II кв. 25-51. Тел.: 322-94-26.

ООО "UZBROKSARMOYA" зарегистрированный в С.Рахимовском районе г.Ташкента в связи слиянием в ЧП "MAX INVEST MOLIYA". Претензии принимаются в течение срока, указанный в законодательных актах. Тел.: 400-07-22.

ООО "BO'STON-BIZNES", зарегистрированный в С.Рахимовском районе г.Ташкента, перенаименован на ООО "BARHAYOT-OMAD". Претензии принимаются в течение срока, указанный в законодательных актах. Тел.: 383-77-52.

Натижалар чакки эмас, лекин...

Қитъамизда жойлашган ҳар бир давлат спортчилари Осиё ўйинларида иштирок этиш учун йиллар давомида тайёргарлик кўради. Тўрт йилда бир бор ташкил этиладиган мазкур мусобақаларда Ўзбекистон терма жамоаси илк бор 1994 йилда иштирок этганди.

Япониянинг Хиросима шаҳрида бўлиб ўтган XII Осиё ўйинларида Ўзбекистон спорт делегацияси 10 та олтин, 12 та кумуш ва 20 та бронза медали соҳиби бўлган ҳолда умумий рўйхатнинг бешинчи поғонасини банд этган эди. Спортчиларимизнинг навбатдаги иштироки Таиланднинг Бангкок шаҳридаги XIII Осиё ўйинларидир. Ўшанда ҳамюртларимиз 6 та олтин, 22 та кумуш ва 12 та бронза медаллари билан юртимизга қайтишганди. Бу медаллар шодаси 41 та давлат ичидан 10-поғонадан жой олишимизга замин яратганди.

2002 йил Жанубий Кореянинг Пусан шаҳрида ўтказилган XIV Осиё ўйинларида спортчиларимиз ўзларининг юксак маҳоратларини намойиш этишди. 15 та олтин, 12 та кумуш ва 24 та бронза медалига сазовор бўлган вакилларимиз Хитой, Жанубий Корея, Япония ва Қозоғистондан сўнг 5 ўринни эгаллашганди.

Жорий йилдаги Осиё ўйинларида ҳам спортчиларимиз имкон қадар юртимиз шаънини ҳимоя қилишди. Мусобақаларда 11 та олтин, 14 та кумуш ва 14 та бронза медали қўлга киритилди. Якунда эса умумжамоа ҳисобида 45 давлат ичидан 7-поғона Ўзбекистон спортчиларига насиб этди. Бу яхши кўрсаткич, албатта. Лекин ана шу медалларнинг аксарияти яккалик мусобақаларда, яъни спортчиларимизнинг индивидуал маҳорати эвазига эгалланди.

Бу ўринда Артур Таймазов, Дилшод Мансуров, Элшод Расулов, Рустам Саидов, Баҳодир Султонов, Юлия Борзова, Вадим Менков, Руслан Наурзалиев, Владимир Черненко, Севара ва Зарина Ғаниевалар, София Каспулатова, Гўзал Хуббиеваларни алоҳида эътироф этиш жоиз. Аммо жамоавий ўйинларда Ўзбекистон терма жамоалари бирорта медалга эгалик қила олмади. Мусобақаларда иштирок этган футбол, баскетбол (эркаклар), сув полоси, қўл тўпи каби терма жамоаларимиз муддатидан олдин совринли ўринлар учун курашишни тўхтатишди. Демак энди, яна икки йилдан сўнг қитъамизда ўтадиган Олимпиада ўйинларида спортимиз мутасаддилари ана шу ҳолатга эътиборни қаратишса, фойдадан холи бўлмайди. Буюк саркардалар туғилиб, вояга етган заминимизда юртимиз шарафини ҳимоя қиладиган ватандошларимиз истаганча топилади. Фақатгина улардаги истеъдодни вақтида пайқаб, чиниқтирилса кифоя. Бунинг учун давлатимизда етарлича шарт-шароитлар яратилганлиги эса ҳеч кимга сир эмас.

Бўлажак рақиби ҳақида

Профессионал бокснинг WBA йўналиши чемпиони россиялик Николай Валуев Жамил Маклайнга қарши бўладиган "жанг" қийин ўтишини айтиб ўтди.

Шундай бўлса-да, у ўз камарини сақлаб қолишини ва уни ҳамюртимиз Руслан Чагаевга қарши бўладиган "муштлашув"да ҳимоя этишига ишончи комиллигини маълум қилди.

Шунингдек, нима учун камарга асосий даъвогар бўлиб турган Руслан Чагаевга қарши бахсни орқага сурганини ҳам изоҳлаб ўтди.

–Тўғри, мен Русланга қарши "жанг" ўтказишим лозим эди. Лекин унгача бир рақибга қарши рингга кўтарилиш ҳуқуқига ҳам эга эдим. Шу боис, мен Жамил Маклайнни танладим. У тажрибали боксчи бўлиши билан гавда жиҳатдан ҳам анча йирик. Маклайнни кучли рақиб сифатида тан оламан. Руслан Чагаевга қарши "муштлашувим"га қадар имкониятимни яна бир бор оиновдан ўтказаман, – дейди россиялик боксчи.

Эслатиб ўтамиз, Николай Валуев ва Жамил Маклайн ўртасидаги "жанг" 2007 йил 17 январда Швейцарияда бўлиб ўтади.

"Интернасьонал" – жаҳон чемпиони

Япониянинг Йокогама шаҳрида клублар ўртасидаги жаҳон чемпионати Европа энг кучли клубининг мағлубияти билан якунланди.

17 декабрь куни финалда Бразилиянинг "Интернасьонал" жамоасига қарши тўп сурган "Барселона" гарчи ўйин давомида майдонда устунлик қилган бўлса-да, ҳисобда имкониятни бой берди. Ўйин тугашига саккиз дақиқа қолганда Андриано томонидан киритилган ягона гол клублар ўртасидаги жаҳон чемпионати асосий совринини кетма-кет иккинчи бор Бразилия клубларига насиб этишини таъминлади. Учинчи ўринни эса Мисрнинг "Ал-Аҳли" клуби қўлга киритди.

Таъкидлаб ўтамиз, клублар ўртасида жаҳон чемпионатини ўтказишга ФИФА ўтган йили асос солганди. Илк бор ташкил этилган мусобақа финалида Бразилиянинг

"Сан-Пауло" клуби Англиянинг "Ливерпул"и устидан худди шундай ҳисобда зафар қучганди.

Ф.АБИЛОВ тайёрлади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани ҳокимлиги томонидан рўйхатдан ўтган "HADICHABONU-SERVIS" МЧЖга тегишли думалоқ муҳр ва бурчак штампи йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани ҳокимлиги томонидан рўйхатдан ўтган "EASY EVERYTHING" хусусий корхонасининг думалоқ муҳри йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани ҳокимлиги томонидан рўйхатдан ўтган "SHAMS KOMMUNALCHI" УЖМШнинг думалоқ муҳри ва бурчак штампи йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани ҳокимлиги томонидан рўйхатдан ўтган якка тартибдаги тадбиркор "Курбанов Шомахсуд Шаакмалович"нинг думалоқ муҳри ва бурчак штампи йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани ҳокимлиги томонидан рўйхатдан ўтган якка тартибдаги тадбиркор "Шамсиев Зохиджон Закирджанович"нинг думалоқ муҳри йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани ҳокимлиги томонидан рўйхатдан ўтган "FANSOFT" шўъба корхонасининг ташкилий ҳуқуқий шакли "FANSOFT" хусусий корхонасига ўзгариши муносабати билан даъволар эълон чоп этилган кундан бошлаб қонунда белгиланган муддатда қабул қилинади. Тел.: 392-88-70.

В соответствии с Постановлением ЦККФРЦБ за № 1127-1 от 18.04.2005 г. СП "UNI-TEX" раскрывает информацию о намерении приобрести 432 966 штук акций простых именных ОАО "Когон ёғ экстракция", что составляет 60 % от Уставного фонда.

Адрес эмитента: Республика Узбекистан, Бухарская обл., г.Каган, ул.А.Тимура, 5-а.

ТОО "Холдинг Дархан", расположенное по адресу: Республика Казахстан, 160008, г.Шымкент, ул.Сайрамская, 198, сообщает о намерении приобретения акций эмитента "TOSHKENT LOK-BO'YOQ ZAVODI" ОАЖ расположенного по адресу: г.Ташкент, ул.Садикова, 9, в количестве 220 710 шт., что составляет 25 % от Уставного фонда. Тип приобретаемых акций: акция простая именная безналичная.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов туманида жойлашган "ANITARIS-TUR" хусусий корхонасининг думалоқ муҳри ва бурчак штампи йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Ағитай АДИЛОВ, Ўктам БАРНОЕВ, Фахриддин КАЛОНОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ, Ҳабиб ТЕМИРОВ, Ғафур ШЕРМУҲАММАД.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси таркибидаги ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР: Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими – 136-58-83, 136-56-25, Котибият - 133-95-17, Реклама ва эълонлар - 133-44-43, 136-54-44, 133-28-04, Факс - 133-44-43, 133-40-87

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси – 8-361-58-512-17, 22-35-753; Андижон – 8-374-22-234-08; Бухоро – 8-365-22-644-61; Жиззах – 8-372-22-606-34; Навоий – 8-436-22-60-525; Наманган - 8 – 369-41-234-23; Фарғона – 8-373-61-221-97; Самарқанд – 8-366-2-33-70-57; Сурхондарё – 8-376-46-526-61; Сирдарё – 8-367-37-23-813; Тошкент – 8-371-136-56-21; Хоразм – 8-362-22-623-50; Қашқадарё – 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар

ⓗ -тижорат мақола

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Навбатчи: Д.УЛУҒМУРОДОВ
Саҳифаловчилар: Р. ЁДГОРОВ, А. САФОНОВ
Мусаҳҳиҳ: М.БЕКИЕВ

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2003 йил 20 ноябрда № 050 - рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба ("Ҳаёт"-илова), жума кунлари чиқади.

Буюртма Г-1418, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

E-mail: kishlokhayoti@mail.ru

Босишга топшириш вақти: 21.00. Босишга топширилди: 21.30. Адади -11856

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

1 2 3 4 5 6